

LÍŠNICKÝ ZPRAVODAJ

LÉTO 2023

Čarodějnice v Líšnici / Rozhovor se zahradníkem a pedagogem Pavlem Matiskou / Letní tvoření

Ohlédnutí za školním rokem 2022/2023 / Vzpomínka na válečnou školu / Sousedské příspěvky

Vážení sousedé,

úvodem letního čísla zpravodaje bych vám chtěla popřát krásné léto, pohodové prázdniny a klidnou dovolenou.

Od posledního zpravodaje proběhlo spoustu kulturních a společenských akcí – Velikonoční malování vajíček a výroba pomlázek, již tradiční výlov pstruhů, Líšnické čarodějnice, Bleší trh, burza výpěstků a v neposlední řadě Hry bez hranic. Velké poděkování patří zejména všem dobrovolníkům, kteří se zapojili do organizace a příprav všech akcí, protože bez nich by to rozhodně nešlo.

Také na podzim chystáme již tradiční akce, z nichž nejvýznamnější je Líšnický festival. Festival proběhne v sobotu 16.9. tentokrát již od 13 hodin. Podařilo se nám získat dotaci od Středočeského kraje z Fondu Kultury a obnovy

památek, a proto vám opět můžeme nabídnout vystoupení předních kapel a interpretů, jako je Láďa Křížek, AG Flek, Marcato, oblíbený dětský sbor, kapely Wyrton a Antikvartet, jehož zakladatelem byl Dušan Vančura (Spiritual Kvintet) a jeho odkaz v kapele Atikvartet dále nese jeho žena Zuzana Vančurová. Součástí festivalu budou jako každoročně prodejní stánky a dětský program. Závěrem roku se opět setkáme u rozsvícení vánočního stromu, to už ale hodně předbíhám!

Zkrátka je toho spousta, na co se můžete těšit.

Vaše starostka Hana Navrátilová

Z úřadu

Co už máme hotovo?

V průběhu jarních měsíců byla dokončena rekonstrukce asfaltového povrchu školního hřiště, na kterou jsme získali dotaci od Ministerstva pro místní rozvoj. Nyní je objednána pokládka tzv. umělé trávy, která byla z umělých povrchů hřiště vyhodnocena jako nejméně problematická pro údržbu a univerzální používání hřiště k různým činnostem.

Dále byla v celé obci dokončena výměna výbojkových svítidel za ledkovou, na níž jsme získali dotaci od Ministerstva průmyslu a obchodu a která by se měla výrazně podepsat na snížení spotřeby elektrické energie spotřebované svícením.

Také byl dokončen projekt rekonstrukce kanalizačních stok v obci, na níž nám přispěl Středočeský kraj ze Středočeského Infrastrukturního fondu. Touto rekonstrukcí se výrazně snížil nátok balastních vod do ČOV, čímž došlo k výraznému zlepšení její funkce a zejména k zamezení havarijního stavu ČOV, který musel být vyhlášen vždy po extrémních deštích, kdy docházelo až k trojnásobnému množství povoleného přítoku na ČOV.

Výstavba vodovodu a kanalizace Varadov

V současné době probíhá příprava dokumentů potřebných k podání žádosti o stavební povolení. Nejdůležitější součástí jsou souhlasy vlastníků pozemků s umístěním věcného břemene, přes které jsou projektovány hlavní řady. Tato činnost si bohužel vyžádá svůj čas, jelikož mezi vlastníky jsou některé společnosti,

kteří na obec v souvislosti s věcnými břemeny vyvíjejí určitý nátlak v podobě ústupků v územním plánu obce. Věříme, že se nám podaří překonat tato úskalí a budeme se moci posunout dále. Zároveň prosím všechny, kteří nepodepsali evidenční listy se zájmem o vybudování vodovodní a kanalizační přípojky

z důvodu, že zapomněli, nebo v minulosti neměli zájem a nyní si to rozmysleli, aby co nejdříve kontaktovali Obecní úřad. Před podáním žádosti o stavební povolení na stavební úřad je ještě možné přípojky do projektové dokumentace dodatečně zpracovat.

Svazková škola by měla fungovat od září 2026

Dne 31.5.2023 proběhla pro veřejnost prezentace studie svazkové školy, jejíž výstavba se chystá v Mníšku pod Brdy. V současné době je vybrán dodavatel na zhotovení projektové dokumentace pro vydání

ní stavebního povolení. Pokud vše půjde podle plánu a svazek získá od Ministerstva školství dotaci, mohla by škola být otevřená v září 2026.

V návaznosti na článek z minulého

vydání zpravodaje „Kam s našimi školáky“, který řešil problém umístění dětí na druhý stupeň základní školy, bych vás ráda informovala, že se letos všechny líšnické děti dostaly na svou vybranou školu, některé

z nich i na více škol. Je to velká zásluha rodičů dětí, které to stálo mnohdy velké úsilí a objíždění škol. Chtěla bych jim touto cestou moc poděkovat, že vydrželi a nepřesouvali své děti v průběhu páté třídy do devítiletých škol, aby měli jistotu umístění svého dítěte do 6. třídy, jak se to ve velkém dělo např. v Či-sovicích. Také na mne se pár rodičů obrátilo se žádostí o pomoc, kterou jsem jim velmi ráda poskytla.

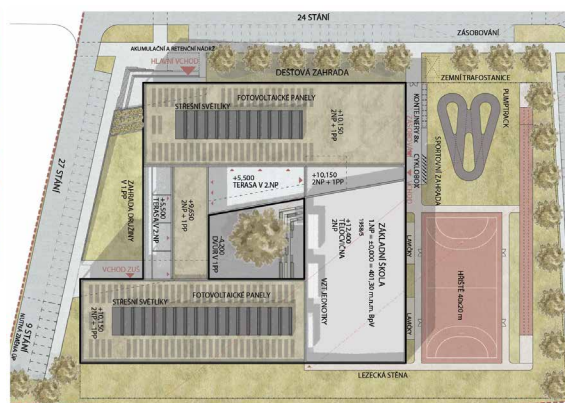
Prosim proto rodiče budoucích páfáků, aby vydrželi a nepřehlašovali své děti v průběhu školního roku. Ze zkušeností předchozích let víme, že se vždy děti dostaly na vybranou školu i přes to, že jim ředitelé škol od začátku školního roku tvrdili, že místo nemají.

Vizualizace Svazkové školy

Vizualizace jídelny

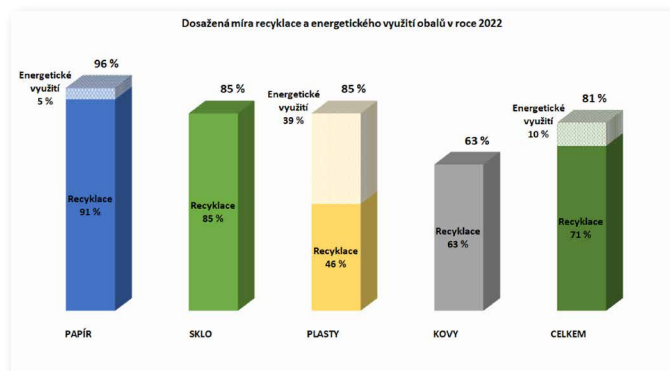
Situace

Produkujeme méně obalů, ale třídíme více

1 312 804 – tolik tun obalových odpadů vzniklo v roce 2022 na tuzemském trhu. Z tohoto celku se jich podařilo v systému EKO-KOM vytržiti a předat k recyklaci nebo energetickému využití 81 %. To je 1,065 milionu tun obalů. Oproti roku 2021 se tedy v ČR vyprodukovalo méně obalových odpadů, ale vytrženo a předáno k využití jich bylo více. Pomyslné nůžky se tedy rozevírají správným směrem.

Text převzatý z tiskové zprávy společnosti EKO-KOM Výsledky systému EKO-KOM za rok 2022

Většina obalových odpadů, 71 %, byla využita materiálově, tzn. recyklována. Další 10 % vytrženo obalů pak bylo využito energeticky. Nejvyšší míry celkového využití se podařilo dosáhnout tradičně u papírových obalů, míra recyklace činila 91 % a dalších 5 % bylo využito energeticky. U skla dosáhla míra recyklace 85 % a u kovových obalů 63 %. U osřídlovaných plastových obalů se míra dosažené recyklace meziročně zvýšila ze 43 % na 46 %, dalších 39 % pak bylo využito energeticky. Celková míra využití plastových obalů dosáhla tedy 85 %. V ČR jsou tříděny a zpracovány i hůře zpracovatelné plasty. U obtížně recyklovatelných plastových obalových odpadů finančně podporujeme jejich dořídění i zpracování.

V České republice třídí odpady tři čtvrtiny obyvatel. Několik let byla účast na třídění stabilních 73 %, loni se řady třídících rozrostly. Tato činnost se již stala naprostou samozřejmostí pro 75 % obyvatel ČR. Jak vyplývá z nejnovějších průzkumů, nejvíce zastoupení jsou mezi třídícími lidmi, kterým není lhostejný stav životního prostředí, ženy, lidé z vyšší třídy a lidé, kteří mají vlastní zahradu. A znovu se potvrzuje, že třídění je ovlivněno i dostupností kontejnerů nebo menších nádob na tříděný odpad.

V přepočtu každý občan ČR loni vytržil v průměru 78 kilogramů odpadů. Konkrétně to bylo 23,7 kilogramu papíru, 21,5 kilogramu kovů, 17,2 kilogramu plastů, 15,2 kilogramu skla a 0,4 kilogramy nápojových kartonů. Celkem tak každý vytržil v průměru zhruba o 6 kilogramů více než v roce 2021. Oproti minulým rokům třídili lidé především kovy a papír častěji také prostřednictvím výkupu surovin.

Jedním z hlavních faktorů, které často rozhodují o tom, zda lidé své odpady třídí, je určitý komfort. To znamená, že barevných nádob na třídění musí být dostatek a lidé, kteří k nim nesmí mít z domácnosti daleko. Tento předpoklad byl v loňském roce splněn. Pokračovali jsme ve spolupráci s obcemi na dalším zahušťování sběrné sítě tam, kde dosud neodpovídala potřebám domácností. Díky tomu Česká republika disponuje jednou z nejvyšších sběrných sítí v Evropě, lidé mají k dispozici už přes 838 000 barevných kontejnerů a menších nádob na tříděný odpad. A s každým rokem se zkracuje i vzdálenost, kterou musí k nejbližším barevným kontejnerům absolvovat. Podle aktuálních průzkumů lidé odhadují, že k nádobám na třídění musí v průměru ujet 87 metrů, což znamená, že docházková vzdálenost se meziročně zkrátí o další dva metry. Pokud bychom to srovnali s počátky systematického třídění, tedy s rokem 1999, pak se tato vzdálenost zkrátí skoro o polovinu. Nadále se také rozvíjejí tzv. door to door systémy třídění odpadů, kdy jsou menší nádoby 120 nebo 240 litrů umístěny přímo k rodinným domům, což zvyšuje komfort, ale zejména množství a čistotu vytrženoých odpadů.

Poděkování pro SDH Líšnice

Děti ze Základní školy a mateřské školy Líšnice děkují Sboru dobrovolných hasičů v Líšnici v čele s velitelem SDH panem Karlem Maškem a líšnickým myslivcům za mimořádně vydařený DĚTSKÝ DEN 2023.

Děkujeme organizátorům za jejich čas, úsilí a nasazení, které přípravě a následné realizaci věnovali. Děti si

skvěle užily všechna stanoviště a neméně tak i zábavu, která je čekala následně u hasičárny, kde svůj den slavily až do večerních hodin.

Vážíme si toho a těšíme se na další spolupráci! Za všechny spokojené účastníky

Mgr. Alena Fialová, ředitelka školy.

Jarní úklid Líšnice

Velice děkujeme všem obětavým dobrovolníkům, kteří v rámci úklidu obce sesbírali neuvěřitelných 40 (slovy čtyřicet) pytlů odpadků. Přestože je to sisyfovská práce a bezohlednost jedinců trousících kolem sebe odpadky se projevuje i nadále, díky lidem, kteří nelitují svého času a práce, je naše obec i nadále příjemným místem k životu.

Dalibor Matušinský, organizátor akce 1. 4. 2023

Bleší skříň je na světě

Naše ilustrátorka a výtvarnice Barča Humhalová se jednoho dne pustila do práce a večer tu byla naše obecní bleší skříň. Bude sloužit tzv. cirkulární ekonomice - všichni líšničtí do ní budou moct dávat cenné, funkční, hezké, nicméně doma nepotřebné předměty a dát jim šanci, aby si je ve skříni někdo objevil a začal znovu používat. Skříň by měla být zprovozněná na podzim a o jejím umístění vás budeme informovat na stránkách zpravodaje i na Facebooku naší obce.

Co do skříně patří?

drobné, nezničené, hodnotnější předměty z kvalitních materiálů - např.:

- skleničky, hrníčky, vazy, misky
- dekorace, ozdoby
- plně funkční CD
- šperky, šátky, doplňky
- sběratelské předměty
- drobné věci do domácnosti
- materiály pro další tvoření (staré noty, fotky, větší kusy látek, korále...)

Co do skříně nepatří?

velkoobjemové předměty, velké množství předmětů nevalné hodnoty, věci zničené, nekvalitní a pod. - např.:

- oblečení
- knihy, které nemají ani hodnotu estetickou
- notně použité hračky
- obnošené boty, poničené tašky
- bezúčelné reklamní předměty
- předměty, které se do skříně nevejdou, nebo je jich tolik, že by skříň zaplnily - lze ale na vnitřní stranu dveří přilepit nabídku a přidat svůj kontakt
- věci špinavé, plesnivé či zatouchnuté

Zkrátka a dobře do skříně nepatří věci, které byste chtěli vyhodit, ale naopak ty, které je vám líto vyhodit, ale prostě je nevyužijete.

V případě potřeby proběhne generální úklid, kdy věci hodnotné budou využity k dobročinným účelům, věci porušující zásady bleší skříně budou vyhozeny.

Jaké to je být mámou?

Najít jedno přídavné jméno, které by tuhle roli dokázalo popsat, je skoro nemožné.

Být mámou je totiž obrovská věc. Tak obrovská, že to není ani jenom krásné, ani jenom náročné, ani jenom intenzivní. Rozprostírá se do všech stran a někde v nekonečnu se dotýká úplně všeho. Nemůže jinak než pevně stát v přítomnosti a s každým pohledem do budoucnosti vidět i svou minulost. Jako kdyby se každý přítomný okamžik už dávno stal a přitom ještě ne.

Být mámou znamená milovat tak, až to bolí. Pečovat a dávat sebe až do morku kostí, jako bychom měly samy přestat existovat. Zažívat největší euforii, jakou život umí,

a ve zlomku vteřiny se propadat do strachu a nejistoty. Neustále růst po boku svého dítěte. Být nejsilnější neohroženou lvicí s tou nejjemnější náručí.

Být mámou znamená být jí až do smrti.

Co vidíte, když si znovu řeknete: Máma? Matka? Když poodstoupí první asociace s tímto slovem spojená, jaký je další obraz?

Matka svého projektu? Matka svých vizí? Matka sama sobě - svému vnitřnímu dítěti?

Být matkou je mnohem víc než být jen rodičem potomka. Je to princip fungování, kdy...

Sousedský fejeton k svátku matek

... pečuji o sebe tak moc, že mi to umožní pečovat o druhé.

... miluju sebe tak moc, že můžu lásku dávat dál.

... dokážu sama sobě dát tolik uznání, že tomu, které přijde zvenku, dovolím, aby mě zahřálo u srdce.

... jsem tak pevná a silná, že unesu svou křehkost a jemnost.

... ctím svoje hranice.

... tvořím život.

Všem archetypálním matkám, mámám a maminkám přeje (i do-
datečně) krásný Den Matek.

Barbora Tůmová

Poděkování zastupitelům

Děkujeme za umístění dopravního zrcadla u bytovek. Moc to pomohlo při výjezdu, sice ze soukromých pozemků, ale pomoc je to pro občany naší obce 😊. Samozřejmě to ochrání i ty, kteří se řítí vavříkem před osmou hodinou ranní k nové školce, resp. škole. Snad je nyní

konečně zpomalí i nainstalované retardéry, neboť uskakovat v této ulici opravdu není snadné. Takže ještě jednou děkujeme za obě dopravní zařízení a za vstřícnost zastupitelů, že naší žádosti vyhověli.

Marie Kabrnová

Občanské postesknutí

Dobrý den, drazí sousedé,

chci se s vámi podělit o zážitky s cestováním za poslední měsíc. Od prvního dubna platí nové jízdné pro regionální dopravu a začaly se dít věci. Cesta ze zastávky Zbraslav-Baně do Líšnice je ve druhém tarifním pásmu, t.j. 15 min jízdenka za 20 Kč, senioři 70+ se slevou 50 % 10 Kč. Den před zdražením jsem se ptala pana dispečera, kolik bude platit senior 70+. Řekl 10 Kč a pár dní to fungovalo.

Před několika dny chtěl řidič linky 318 ze Zbraslavi 15 Kč, a když jsem namítala, že platíme 10 Kč, začal křičet a před celým autobusem mě nařkl, že okrádám firmu. Nejsem jediná, kterou tento mladý řidič ústně napadl, v naší obci jsme čtyři, o kterých vím, a z Klínce dvě, které mě oslovily. V pátek už jiný řidič chtěl

20 Kč. Nekřičel, neurážel, já zaplatila.

Nevím jak si řidiči tarifní pásmo, které zplodil Středočeský kraj, vykládají, ale snad platí nějaká pravidla nejen pro ceny jízdného, ale také pro slušné chování. Jedna spoluobčanka, která byla také svědkem hádky s řidičem, řekla, že tu bydlí 40 roků a nepamatuje tolik problémů jako za poslední měsíc.

Psala jsem panu Uhrovi i na Středočeský kraj a PID, ale nereagují. Pan dispečer po telefonu potvrdil, že řidič jel 16 min a platí jízdné o tarif výše. Jel o minutu déle, ale kdyby nenadával, neurážel, přijel by podle jízdního řádu.

Středočeský kraj doplácí firmám jízdné za důchodce. Přízná firma, že důchodci platí více, než říká tarifní pásmo? Všechno se dá vyřešit,

ale aby na mě řval a urážel řidič, kterému jsem zaplatila požadovanou částku, tak to si líbit nenechám. Dříve jsem při vstupu do autobusu říkala za 10 Kč, dnes říkám 50% do Líšnice, aby náhodou nebyl malér.

Dnes jezdím z Líšnice na Zbraslav za 10 Kč, někdy za 15 Kč, ze Zbraslavi do Líšnice za 15 Kč, a když není dobrý den, tak i za 20 Kč. Další spoluobčanka platí jízdné z Mníšku na lince 448/318 (čas jízdy 14 min - tj. dvě pásma) za 20 Kč. Jako seniorka 70+ má platit 10 Kč.

Máme si z toho snad vzít poučení neptat se, neodporovat a platit? A ono nestačí, že jízdné podražilo, ale musíme si nechat líbit agresivní chování? Co k tomu dodat...

Věra Fulínová

Vystupte z toho kolotoče a jděte na zahradu!

Pavel Matiska patří k těm Lišničákům, co tu žili a nežili už od nepaměti. Jeho prarodiče tu měli chalupu, kam od dětství jezdíval. Pak přišel covid a všechno nabralo rychlý spád. Profesionálního zahradníka a vysokoškolského pedagoga ČZU můžete znát z Českého rozhlasu nebo i stránek Lišnického zpravodaje, pro který píše příležitostně tipy do zahrady. A na zahradě je skutečně jako ryba ve vodě.

Text: Dominika Rýparová

Foto: www.projektyzahrad.cz

Jak jste se ocitnul v Lišnici?

V Lišnici jsem už velmi dlouho, respektive tu máme v osadě Spálený mlýn chalupu, která tam stojí už od prvopočátku. Postavili ji rodiče mojí mamky a my jsme sem jezdili už jako malé děti. Vyrůstal jsem tu a postupně mi to tu přirůstalo k srdci a vždycky jsem se sem rád vracel. Když mi bylo 15, 17 a tak, brávali jsme sem i kamarády na víkendové pařby nebo jsme courali po lese a sbírali houby. Nakonec jsme sem přesídlili ještě s mojí mamkou v době covidu, protože tehdy jsme bydleli v Holešovicích a ve chvíli, kdy začali zavírat i dětská hřiště a jiná zeleň tam nebyla, tak mě vyděsila představa, že bych měl zůstat zavřený v bytě. Tehdy sedmiletá dcera byla na jakési on-line výuce, já měl on-line přednášet na univerzitě a manžel-

ka měla on-line pracovat, a to nás v podstatě dohnalo k útěku už asi třetí den. (smích) Po skončení covidu jsem se do Prahy už nikdy nevrátil.

Nechybí vám velkoměsto?

Ne, Praha mi najednou začala připadat... trapná. (smích) Během covidu jsem si uvědomil, že některé základní potřeby jsou tam dost omezené. Že bylo možné vyjít ven jen v rouškách, že bylo možné chodit do krámu jen v určitých hodinách, že pak některé zboží začínalo mizet. My jsme tu s Luckou a Víťou Kulhánkovými tehdy začali na jejich pozemcích pěstovat zeleninu, brambory, mrkev, petržel a postupně jsme přidávali další, a zjistili jsme, že jsme schopní si na nějakých tisících metrech čtverečních, dnes dvou tisících, vypěstovat v podstatě všechno, co potřebujeme. Ukázalo se, že to, co bylo v krámech najednou nedostatkovým zbožím, my máme v podstatě neustále.

Při současných cenách potravin je to asi i finančně výhodné?

Tou hlavní investicí je váš čas a ten do toho asi nemůžete započítávat. Kdybyste si to přepočítávali na svou hodinovou práci, pak bude ta zelenina stát desetinásobek toho, co stojí v krámě. Ale na druhou stranu ji máme a nemusíme řešit pohromy, když se něco zdraží nebo je toho

nedostatek. My pak můžeme jen sedět a koukat, jak svět kolem blázní. (smích) Navázal jsem tady ale i jiné kontakty, třeba s farmou v Klínici, kde jsem si kupoval mléko, naučil se dělat jogurty nebo tvaroh, a do krámu jsem potřeboval jet jen jednou za 14 dní nakoupit ty základní potraviny. To mě fascinovalo, protože tak jsem to nikdy nedělal. Viděl jsem, že se člověk dokáže postarat sám o sebe. Dělá věci, které dřív byly naprosto běžné, jen my jsme na ně zapomněli.

Pečete i svůj chleba?

Peču. Kdysi byla taková mánie domácích pekárů, ony se za dva roky rozpadly, ale já zkusil chleba upéct normálně v troubě a ono to normálně šlo a bylo to normálně dobré, tak jsem v tom pokračoval. V některých věcech jsem se prostě odříznul od moderních vymožeností. Je to jako když vybíráte myčku a musí mít odložený start a 15 programů, trouba, aby uměla ideálně poznat, co jste do ní dali, a upéct to. Ale to je hloupost, protože když to necháte na umělé inteligenci, nemusí to dopadnout úplně dobře. Naše trouba se mě jednou zeptala, jestli chce kuře s křupavou kůžičkou, zvolil jsem ano a v tu chvíli to kuře zčernalo a měli jsme po obědě. (smích) Jsou to „kravinky“, které pořád musíte řešit, a uniká vám podstata reálného života. A to jsem tady pochopil. Je to dané i určitým diskomfortem, tisícem malých trablů, které člověk ve městě nevnímá. Že když prší, je bahno, že když namrzne, nevjedete autem. Ale na druhou stranu, když je tu problém, lidé si vzájemně pomůžou a ta vzájemná podpora je tu mnohem větší než v Praze. Ale zároveň nejsem na nikom závislý. Jako ješitný chlap si tu můžu dokazovat, co všechno zvládnou sám.

Jak jste se dostal ke své profesi zahradníka?

Jsem zahradníkem úplně od začátku. Nejdřív jsem jezdil sekat trávu, postupně jsem se začal starat o záhony a přibývaly další a další věci. Začal jsem se v tom vzdělávat a dnes o tom přednáším na univerzitě. Ale pořád jezdím i k zákazníkům sekat trávu a stříhat stromy, byť bych nemusel, protože mám firmu a lidi, kteří to umí. Mě to baví. A také se

takhle příroda lépe poznává, lépe se s ní žije.

Je ostuda najmout si zahradníka nebo si nechat zahradu navrhnout?

Jsou lidé, pro které zahrada není důležitá. Chtějí ji mít hotovou a funkční. Ale volají si nás i lidé, kteří jen potřebují radu do začátku, nějakou vizi, něco, co mohou realizovat klidně dalších deset let, ale už mají jasnou představu, kde co bude. Máme i klienty, kteří to zkouší deset let sami metodou pokus omyl, čekají, co kde vyroste a čemu se dařit nebude, utratí spoustu peněz a pak to vzdají. Dobře navržena zahrada má fungovat několik desetiletí i století, takže nechat si poradit nebo to rovnou nechat na odborníkovi není žádná ostuda. Někdy za námi lidé chodí s tím, že jim zahrada celá zarostla a co teď s tím, třeba ji i zdědí. Pak musíte kácet a začínáte zase od znova.

Jak se proměnil náš vztah k zahradě za ty roky, kdy se pohybujete v oboru?

V průběhu let se to opravdu hodně mění. Po revoluci šla zahradničina hodně nahoru z toho estetického hlediska. Do té doby si lidé hodně sami pěstovali a sami nějak udržovali, co měli. Všichni byli chytří, všichni tomu rozuměli, vyměňovali si informace. A ne vždycky to bylo špatně, to rozhodně ne. V devadesátých letech se objevil nahor, že o zahradu se má starat zahradník a není třeba ji řešit. Vznikly na to firmy, odpadla nutnost si něco pěstovat, všechno bylo k dostání. Lidé se chtěli koukat na hezkou zahradu

a relaxovat po práci. To byla devadesátá léta, rok 2000, 2010. Pak začaly přicházet různé krize a teď myslím i ty osobnostní, psychologické. Lidé byli po těch 20 letech přepracovaní, uvědomovali si, že je to nenaplňuje. Osobně znám lidi, kteří z pozice vrcholných manažerů odešli, všeho se vzdali, koupili si hospodářství někde za městem a udělali tlustou čáru za tím, co bylo. Změnila se představa relaxace. Kdysi to bylo: sednu a koukám. Na televizi, na zahradu. Ale najednou to lidem nestačilo, protože celý den na něco na počítači koukají a teď chtějí dělat něco rukama. Tak jsme se zase začali drobně vracet k pěstování. Za covidu to byl boom, teď to malinko upadá, protože lidé mají větší starosti poplatit účty, tak zahrada jde stranou. Ale naučili jsme se ji vnímat jako prostor k úniku, k seberealizaci.

I ve městech přibýlo komunitních zahrad nebo vnitrobloků...

No, občas mi to přijde jako takový výraz zoufalství, protože ti lidé často pěstují věci za nevyhovujících podmínek, nikdo jim moc neporadí, něco zasadí s dětmi, něco pak i sklídí, ono je to takové všechno vytáhlé, popadané, a tihle lidé moc nemají představu o tom, co znamená něco pěstovat. A to povědomí o tom, že si člověk je schopný vypěstovat svoje jídlo, není velké. Často dokud to nezkusíte, nevěříte tomu. Když máte volných 500 metrů a vysejete tam třeba mrkev, bez jakéhokoliv zavlažování vám to vyrostne a máte 50 kg mrkve, ale člověk si říká, že to není možné. Tohle má smysl udělat. Po-

kud máte na pěstování jeden metr čtvereční, je to málo. Dáte tam dvě rostlinky rajčat a je po všem. Jenže další plocha pro všechny tam není. Ale je to fajn způsob, jak si něco vyzkoušet. Což ale můžete i ve větším květináči.

Hodně lidí mé generace má pěstování spojené s těmi nepříjemnými věcmi jako je neustálé pleť, sklizeň, zavařování a často i mnoha lety následně konzumace. Asi každý z nás si vzpomene na prastaré kompoty nebo stará jablka, které bylo potřeba sníst. Ani to nebylo úplně fajn.

Samozřejmě je to i otázka nějaké optimalizace. Člověk by měl vypěstovat tolik, kolik potřebuje. I my s Kulhánkovými postupně zjišťujeme, čeho bylo moc a čeho málo. Je dobré naučit se tu zeleninu rozložit i tak, aby v průběhu roku něco dozrávalo, něco bylo možné sklízet, a ne že je to všechno najednou. Pak je potřeba si i říct, čemu dáte přednost. Pokud chcete mít cukety, nemusíte mít okurky nakladačky, protože když budete sklízet cukety, bude nutné sklídit i nakladačky a nebudete to třeba stíhat. Stává se, že v průběhu sezóny máte něčeho přebytek. Pak víte, že příští rok toho zasadíte méně, a letos se smíříte s tím, že třetina úrody půjde na kompost, protože to nestíháte zpracovat. Ale nemá smysl se udrít. Máte pravdu, že kvůli tomu má hodně lidí takový blok. Je potřeba to dělat rád, nemá smysl někoho, nebo i sebe, do toho nutit.

Zahradničení se zmiňuje i jako pohybová aktivita.

Je pravda, že hodně zdravotních problémů, jak u dospělých, tak i u dětí, je spojených s nedostatkem pohybu. Když potom zjistíte, že lidé, aby si ulevili, chodí do posilovny cvičit, a pak si jdou koupit jídlo, které by si normálně mohli vypěstovat, napadne vás, že by ušetřili, kdyby si to jídlo vypěstovali sami, a tudíž by tyhle peníze nemuseli tak tvrdě vydělávat. Stejně tak by měli víc pohybu a ušetřili by i za tu posilovnu. Když lidé před staletími žili hodně venku, pracovali na slunci a hodně se hýbali, byli v tomhle ohledu zdravější a psychicky vyrovnanější, zatímco my bojujeme s civilizačními chorobami a vlastně nám ten mírný tlak na to, co musíme, chybí.

Kdysi jsem psala článek o environmentálním žalu, smutku ze zhoršující se ekologické situace na planetě, a jeden člověk mi řekl, že mu vel-

mi pomohla zahrada. Najednou se musel soustředit na to, co je potřeba udělat, co zrovna roste, co zasadit...

Přesně tak. Musím se přiznat, že i mně tohle psychicky zachránilo, zejména v těch posledních letech, kdy jsem pořád četl, kolik lidí se nakazilo, kolik umřelo a tak dále. Na té zahradě jsem zjistil, že příroda si jede po svém, příliš ji nezajímáme, a jestli si naivně myslíme, že něco ovlivňujeme, tak se hluboce mýlíme. Příroda si všechno nějak sama kompenzuje. Ano, někde jsou větší tornáda, větší sucha, větší mrazy. Ale ty byly i dřív, to není nic nového. Jenom my to redukuje na ty nejkatastrofičtější scénáře. Určitě je špatně, že produkujeme velké množství plastů, že vozíme řezané kytky z Jižní Ameriky, protože se už nevyplácí je vypěstovat v Evropě. Letos už i Holanďané využili skleníky k jiným účelům než k pěstování růží na Valentýna, ale místo abychom si řekli, že růže holt nebudou, dovezli jsme si je. Je to stejné i se zeleninou. Všichni chtějí rajčata, my jsme je tu pěstovali ve sklenicích, ale letos byly náklady na elektřinu vysoké tak, že se to nevyplatilo. Jenže místo toho, abychom si řekli, že se bez nich dva tři měsíce obejdeme, nadáváme na to, jak jsou drahá. Ale kdo dělal dřív lečo v lednu? Nikdo! Možná jste si to v létě zavařili, ale jinak to dostupné nebylo. My jsme si zvykli, že je dostupné všechno, a najednou to neumíme nahradit. My jsme jako takové dítě, které to chce a chce a chce. Vynakládáme pak obrovské množství energie na nesmyslné věci.

Ve světě zahrad se v téhle souvislosti hodně mluví o sekání trávy...

Vzpomínám si na jeden vtip, kde se Bůh ptá, co to ti lidé dole se sekačkami dělají, a nějaký anděl mu vysvětluje, že sekají trávu, aby ji pak dali do hnědých popelnic, aby pak trávník mohli pohnojit a zase posekat tou sekačkou, která jim šetří práci, aby mohli chodit do práce a vydělávat si na tu sekačku a hnojení. V tomhle jsme někdy úplně primitivní. Příroda má všechno vymyšlené, rostliny se rozloží, z toho žije žížala, žížala sežere kos, kosa krahujec a tak dále. Je to už dávno vymyšlené, jen my to nechceme pochopit a pořád vymýšlíme něco nového.

Na tom staví hodně propagátoři ekologických zahrad. Že zahrada má fungovat i bez neustálé práce.

Ano, není špatné nechat zahradu zarůst. Louka je prospěšnější než trávník. My jsme také při tom našem pěstování zeleniny zjistili, že se na záhonech samozřejmě začnou objevovat škůdci, třeba housenky motýlů, ale v létě pak kolem létala spousta nádherných otakárků fenyklových. Z plevelu zase mohou být živí ptáci přes celou zimu. Pro lidské oko je to „bordel“, ale pro ta zvířata to byla otázka přežití. Ale ne každý má dar to přijmout a pochopit. Hodně lidí je konzervativních, něco má být vytrhané, ostříhané a je příliš těžké přijmout jakýkoliv jiný názor. V tom máme před sebou ještě dlouhou cestu.

Jak podle vás vypadá ideální zahrada?

To záleží na tom, co je ideální pro jejího majitele. Jsou lidé, kteří chtějí zahradu s trávníkem a obdélníkovým bazénem, aby se tam mohli koupat, a příliš nestojí o přírodu. Zažil jsem klienta, který chtěl na zahradě natáhnout elektrické sítě proti ptákům. Když jsem se ho ptal proč, řekl, že je to jeho zahrada a ptáci tam nemají co dělat. Pak jsou zase lidé, kteří si tu přírodu do zahrady velmi rádi pustí. Ta první zahrada pro přírodu nic nedělá, ani jí neškodí, má neutrální vliv. Ta druhá jí prospívá. Ale pokud vnutíte přírodní zahradu člověku, který se na ní nebude cítit dobře, nebude na ní trávit žádný čas, a pak je to špatně.

Musím se zeptat: když vyrazíte třeba do Rakouska, vidíte i na venkově upravené zahrady a dvorky, zatímco u nás se pořád skladuje harmpádí, které by se mohlo hodit. Čím to je?

Řekl bych, že je to dané vztahem k půdě a hodně se to liší napříč regiony. Někde žijí lidé, kteří tam nemají kořeny. Přišli po odsunu Němců, někomu se zas majetek vrátil v restituci po předcích, které ani neznal. Když pojedete na Moravu, uvidíte, že to tam je všechno takové úhlednější než třeba v Severních Čechách. Tam tak trochu platí, že zavřu vrátka, a co je za nimi, mě už nezajímá. A podle toho to tam pak i vypadá.

Pavel Matiska (*1977)

Vystudoval Střední zahradnickou školu v Mělníce, pokračoval studiem na České zemědělské univerzitě, kde v roce 2007 absolvoval i doktorské studium a od té doby tam působí i jako externí pedagog. Specializuje se na trvalky, hydrobiologii a chov exotického ptactva. Vedle své akademické činnosti vede i vlastní zahradnickou firmu projektyzahrad.cz. Ve volném čase se věnuje rodině a rád si zahraje volejbal.

Hry bez hranic už po deváté

Foto: archiv Drým tým

Na tradici obecních her bez hranic, které pořádají obce regionu Mníšecko a účastní se jich i sousedé z Dobříška, navázal letos devátý ročník her v Jílovišti. Disciplíny odrážely místní kolorit: stavěl se Cukrák, grilovalo se ve velkém stylu místních podniků, hrálo se ragby a dokonce i na veterány došlo.

Ačkoliv líšnický Drým tým skončil na předposledním 11. místě, atmosféra byla veselá a závodníci na hřišti v Jílovišti měli o zábavu postaráno od devíti hodin ráno až do večera. My dříve narození jsme mohli zavzpomínat na dětská léta u pořadů jako Magion, neboť celý den moderoval Petr Jančařík. Další nepřehlédnutelnou celebritou byl i František Ringo Čech, který dle slov účastnic "opět nezklamal".

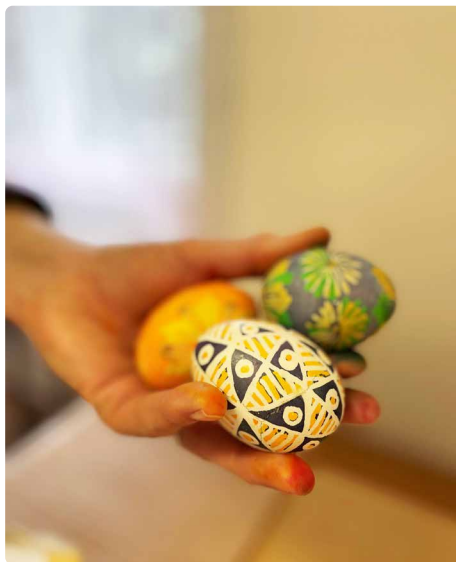
Líšničtí si nejvíce užili kategorii s touch ragby - výrazně mírnější variantou populární hry bez takzvaného skládání. Nadchlo je to tak, že se nám ve vsi začíná formovat pravděpodobně čtvrtěční kroužek pro starší a pokročilé.

Sousedské zdobení vajíček

Pro velikonoční nadšence, ale i pro ty, kdo Velikonoce příliš nemusí, je tu sousedské zdobení. Stačí si přinést uvařená či vyfouknutá vajíčka a pustit se do práce. Barvy, vosky i nové nápady byly 9. dubna v hasičárně v plné pohotovosti a navzdory špatnému počasí nezůstali sousedé sedět doma a přišli zdobit společně.

Foto: Klára Štětinová

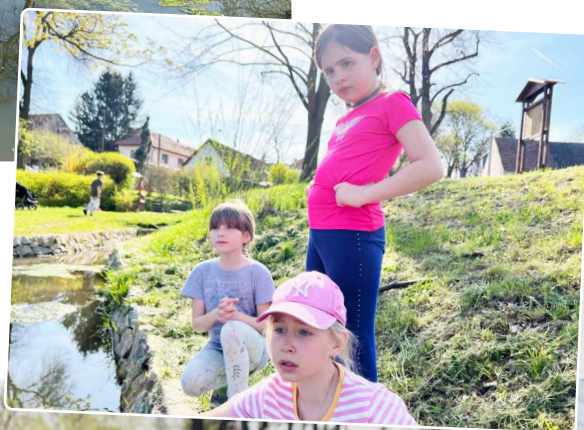

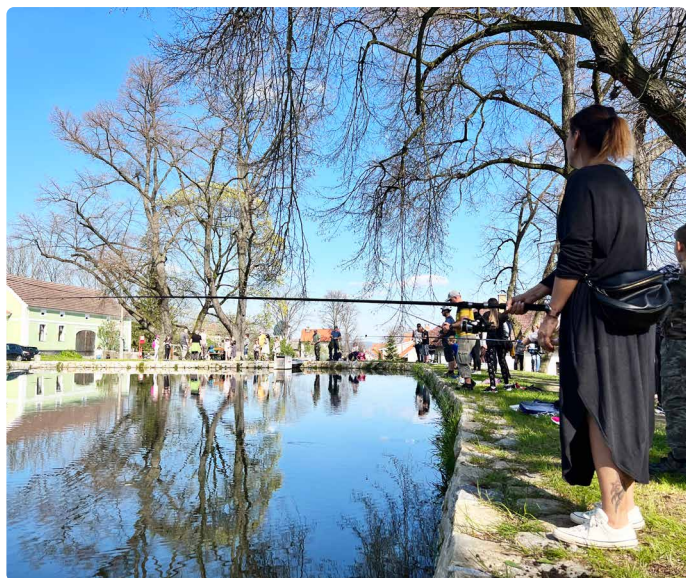
Výlov pstruhů: nejtěžší bylo ulovit hezké počasí

Jedna z nejoblíbenějších akcí líšnických sousedů letos poněkud bojovala s počasím. Když se vedení obce podařilo sehnat pstruhy na Velikonoce, aby bylo možné zdobit vajíčka a péct ryby najednou, lilo a lilo a lilo. Meteorologové ale varovali včas, tak se nakonec dnem D stal 22. duben 2023. Hudeba hrála, gril jel naplno (děkujeme rodině Fialových za kulinární zážitek) a udice hlásily jeden úlovek za druhým.

Foto: Mirka Englová

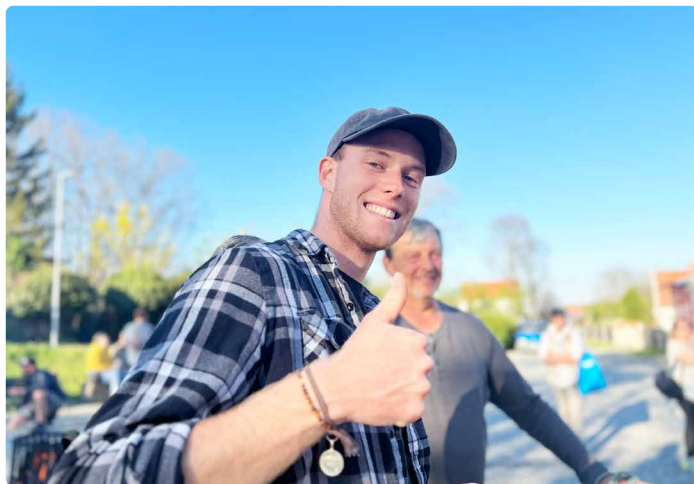
Pálení čarodějnic: po letech ve velkém

Kdysi se z pálení čarodějnic stalo pálení celoročního odpadu na místech, kde to zákon nepovoloval, a tradice tak nějak uvadla. SDH Líšnice se sice dařilo stále držet krásný zvyk stavění máje, ale velká veřejná akce chyběla. Když už se k ní schylovalo, přišel covid. Ale letos se to povedlo a 30. 4. na návsi vzplál oheň a v něm hned několik čarodějnic. Všechny muže, kteří se právě teď pousmáli, ujistujeme, že dam v Líšnici neubýlo a že je to pěkně ořípaný vtíp!

Foto: Mirka Engelová

Bleší trh i výpěstky

I letos se lišničtí sešli na sousedské burze. Směňovalo se, prodávalo, domlouvalo, zkrátka obchod kvetl, stejně jako dnes květiny, které se 13. května daly na návsi zakoupit či vyměnit. A mimo ně i hračky, šatstvo, knihy, ručně vyráběná mýdla a další poklady z lišnických domácností. Kdo stál o dobrou radu, taky pochodil.

Foto: Mirka Engelová

Hurá na prázdniny!

Malí piráti na Monínci (MŠ, červen 2023)

Další školní rok utekl jako voda a děti i zaměstnanci naší školy a školky se pomalu rozjíždějí na prázdniny. Jaký byl ten letošní školní rok? Po dlouhé době můžeme s radostí říci, že byl úplně normální!

Text: Alena Fialová, ředitelka ZŠ a MŠ Líšnice

Foto: Archiv školy a školky

Již v minulém školním roce jsme nebyli sužováni zavíráním škol a distanční výukou, nicméně jsme se snažili dohnat, co se dalo. A tak se hlavně učilo, učilo a učilo. Zato tento školní rok už jsme si mohli vynahradiť vše, co nám bylo díky pandemii zapovězeno. A tak jsme, kromě výuky, jezdili na výlety, školy v přírodě, exkurze a výstavy a ve škole se

mohli věnovat i tematickým projektům.

Největší zážitek našich dětiček z mateřské školy byla zajiště školka v přírodě. Na začátku června vyrazily děti do dětského ubytovacího zařízení Meránek na Monínci, kde strávily nezapomenutelný týden. Paní učitelky jim připravily etapovou hru „Hurá za piráty!“ a nutno podotknout, že to dětem i dospělým pirátkám moc slušelo. A na Monínci navštívili školkáčci dokonce lanové centrum! Voda děti provázela i během celodenního výletu do Prahy, kde se svezly po řece Vltavě na parníku s vodníkem.

Prvňáčci si užili s paní učitelkou Olou několik krásných výletů i přespávačku ve škole spojenou s venkovní bojovkou. Během výletů navštívili Planetárium Praha, kde shlédli unikátní představení díky nové LED Dome technologii. Děti se pobavily na výstavě ve Ville Pellé „Známý/ neznámý Ondřej Sekora“, shlédly divadelní představení v Divadle Spejbla a Hurvínka a něco nového

Paní učitelky kostýmy opravdu nepodcenily

Prvňáci před planetáři

Druháci v Brně

se naučily při celodenním výletě do pražské ZOO.

Druháci v tomto školním roce vyjeli na svoji první školu v přírodě do chaty s malebným názvem Prdek, a tak se jim tam líbilo, že se do prostředí Jizerských hor v září letošního roku zase vrátí. V listopadu proběhlo konečně pasování na čtenáře, které bylo z epidemických důvodů přeloženo z první třídy na později. Největší zážitek však byl pro děti z druhé třídy rozhodně výlet do Brna. Cestovaly

vlakem, bydlely v penzionu a absolvovaly komentovanou prohlídku města zaměřenou na brněnské pověsti. Na Zelném trhu vykoupily stánek se zmrzlinou a některé děti si pochutnávaly na mléčných koktejlech a ovocných limonádách. Celý druhý den druháci pracovali ve vědecko-vzdělávacím centru VIDA! a pronikali do základů fyziky a chemie. Jako malí vědci byli velmi šikovní!

Třetřáci a páfáci vyrazili letos v kvě-

Alespoň na chvíli Beruškou či Ferdou mravencem na výstavě Ondřeje Sekory nu společně na výlet na Šumavu. Tam se věnovali převážně turistice, a to i na německé straně hranice. Děti vylezly na Malý Javor z německé strany a navštívily Malé Javorské jezero. Jedná se o ledovcové jezero

Malí vědci ve VIDA! centru

s plovoucími ostrůvky, které jsou pokryty vzácnou vegetací. Na Grádelském potoce si děti prošly Kneippův chodník s velmi ledovou vodou a různě oblými kameny, což tvoří oblíbenou otužovací lázeňskou proceduru. Po náročných výšlapech děti relaxovaly v bazénu u chalupy, hrály společenské hry a kochaly se úchvatnými výhledy. Z výletu se vrátili všichni naprosto nadšení.

Čtvrtá třída se letos nesla převážně v duchu projektů. Děti jich během roku zvládly několik, z nichž nejzajímavější byl projekt 17. listopad 1939 a 1989, Po stopách J. A. Komenského, Ůtzi – muž z ledu či celoroční projekt Letem světem, který obsahoval i exkurzi na Letišti Václava

Havla v Praze. Děti se učily vyhledávat informace, třídit je, či rozpoznat nekvalitní zdroje informací. Učily se pracovat s mapou, plánovat program výletů i nakupovat letenky a jízdenky. Zajímaly se o ekologické a ekonomické dopady různých druhů dopravy a zkoušely argumentovat při panelové diskusi. Mimo jiné si užili spolu s páťáky plaveckou školu v přírodě v Peci pod Sněžkou, kam se chystají na podzim letošního roku znovu.

Vážení čtenáři, přejeme vám všem i našim dětem co nejkrásnější prázdniny! Za všechny z líšnické školy a školky vás zdraví Alena Fialová.

Třetáci u Malého Javorského jezera

Čtvrtá třída na Letišti Václava Havla

Výrob si svou vlastní bystu Komenského

Pátá třída na škole v přírodě v Peci pod Sněžkou

Provozní doba Obecní knihovny Líšnice: ČERVENEC - SRPEN 2023

Každý PÁTEK 17.00 - 19.00.

Informace o fondu knihovny naleznete na webových stránkách www.lisnice.knihovna.cz.

Přeji všem čtenářům naší knihovny příjemně prožité léto a těším se, že si přijdete vybrat čtení na dovolenou.

Helena Žbáňková, knihovnice

Unikátní třídní sraz

**1.A třída
škol. rok 1939 - 40**

Ladislav Benda
Zdeněk Boháč
Ota Karla Falta
Fr. Kalenda
Jiří Kaňka
Milan Konig
Fr. Matys
Ludvík Mokry
Josef Novák
Fr. Obermajer
Frant. Petrák
Jiří Ráž
Zd. Rychlý
Hanuš Šírl
Ant. Štorek
Jiří Volák
Zd. Zákostelecký
Jos. Marek
Fr. Zamrazil

Alžběta Adamcová
Marc. Dvořáková
Mar. Havlíčková
V. Léblová
R. Matoušková
H. Muzikářová
Mar. Mestková
A. Novotná
R. Obermajerová
Mil. Přibíková
Zd. Rysová
Mag. Stuchlíková
V. Vavřínová
V. Neuburgerová
L. Ulrychová

Řídící učitel: Jaromír Tobola
Třídní učitelka: Pavla Vacovská

Kamélie letní

UPOMÍNKA
na setkání bývalých žáků školy
školní rok 1939 - 1940
v Líšnici 21. června 2003

Líšnice (pův. Líšnice) byla založena v roce 1345.
Dětské duby jí tvořily čtyři úseky.

Připravil: Vilibald Hořenek

Vážení čtenáři, dovolte mi vzpomínku na 20. výročí „SETKÁNÍ žáků Obecné školy v Líšnici školních roků 1939-1943“ nyní sedmdesátníků, které se koná v sobotu 21. června 2003 od 11,00 hodin v Základní škole v Líšnici“.

Organizátory sešlosti byli Zdeněk Rychlý, bytem Čísovice – Bojov a Hana Kořínková, rozená Muzikářová, bytem Řitka, kteří připravili celodenní program. Patronát přijal starosta obce Líšnice Ing. Jaroslav Novák a ředitelka školy Mgr. Jana Čiháková.

Z pozvánky cituji:

„Vážení přátelé, kamarádky, kamarádi – spolužáci!

Na podzim válečného roku 1939 jsme spolu poprvé zasedli do školních lavic líšnické školy. Od této doby uplynulo 64 let. To číslo nám na první pohled nic neřekne, i když je úctyhodné. Významnější však je, že převážné většině z nás je letos 70 let! Za těch sedmdesát let našeho života se mnoho změnilo. Někteří z nás zůstali v domovech našich rodičů, či si postavili nová bydlení v našich obcích. Mnozí z nás se rozprchli od rodného hnízda do blízkého okolí či docela daleko od domova našeho dětství.

Z nás, kteří jsme dnes již samozřejmě v důchodu, jsme během našeho produktivního života dosáhli dobrého pracovního uplatnění, určitých výsledků a ocenění za celoživotní činnost. Bohužel některým našim

spolužákům nebylo osudem dáno dočkat se dnešních dnů. Tady si každý z nás uvědomí, jak vlastně všechno rychle uteklo, přes problémy, které se postavily jistě každému z nás do cesty. Ať to byly problémy rodinné, existenční, zdravotní, politické či jiné, dožili jsme se tohoto životního jubilea. Málo však se vídáme. Snad jen o velkých svátcích, či posvíceních, pouti. Bohužel také při pohřbech či dušičkách, kdy někoho vyprovodíme na poslední cestě, nebo se sejdem při návštěvě hrobů našich rodičů, sourozenců.

Proto se na Vás obrácíme s pozváním na akci:“

Z pozvaných hostů se zúčastnili Jiřina Nováková, manželka bývalého učitele na zdejší škole, a MUDr. Jaromír Tobola, syn bývalého řídícího učitele. Dále byli přítomni někteří členové zastupitelstva obce.

Uvitáním absolventů i hostů na školním hřišti byla pověřena ředitelka školy. V krátkém projevu seznámila přítomné se současným stavem na základní škole. Upozornila, že toto školní přírodní pódium, nazývané také „Letní scéna“, se dnes otevírá a na jejich počest připravili žáci školy pásmo „Den na Chodsku“. Pod vedením učitelky Slavěny Jírovkové zpěv střídaly tance, nechyběly ani veselé scénky. Účinkující školáci oděni v chodských krojích hráli s velkým nadšením a sklízeli zasloužený potlesk. K závěrečnému tanci, doprovázenému basou a flétnou, se připojila paní ředitelka hrou na ve škole amatérsky vyrobený vozem-bouch. Na závěr obdarovaly děti přítomné jubilanty a občany koláči, které napekla paní Mašková z Řitky.

Druhou část tvořil pietní akt u pomníku padlých. Dvojice jubilantů položila věnec. Starosta obce Ing. Jaroslav Novák v krátkém proslovu přivítal účastníky v Líšnici, stručně je seznámil se současným stavem obce, popřál všem hodně hezkých chvil nejen dnes, ale i v dalších letech. Na závěr školáci zazpívali několik českých národních písní, mezi jinými „Ach synku, synku“ a „Ta naše písnička česká“.

Viditelně dojatí se účastníci odebrali do školní budovy. Při vstupu je vítala dvojice žáků (chlapec a děvče v chodských krojích) staročeským zvykem, chlebem a solí.

Bývalí žáci, někteří doprovázení svými rodinnými příslušníky, zasedli do lavic v 1. třídě. Paní ředitelka, podle historických školních výkazů, zkontrolovala docházku. Nepřítomnost zdůvodňoval „žák“ Rychlý. Bohužel u sedmi jmen musel konstatovat - není mezi živými. Z 35 tehdejších

prváků se sešlo 23. Z dnešních líšnických občanů mohla hlásit zde pouze paní Růžena Weissová, rozená Matoušová a převážně v Líšnici pobývající paní Miloslava Jechoutová, rozená Příbiková. Účastníci se sjeli z širokého okolí, dokonce až z Olomouce.

Školní rok 1939 – 1940 připomenul na základě svých prožitků a záznamů ze školní kroniky Zdeněk Rychlý. Své vzpomínky na školu vtipně zveršoval a věnoval bývalým spolužákům.

Vzpomínky na školní léta zesnulého PhDr. Zdeňka Boháče přečetla paní Hana Kořínková. Jsou obsaženy v knížce „300 let školy v Líšnici“ z roku 1996.

Jeden z účastníků věnoval každému spolužákovi (spolužačce) pěknou porcelánovou vázičku, aby mu připomínala toto setkání.

Se zájmem si všichni prohlédli dnešní vybavení školy, zavzpomínali na

minulost a na ledacos si vzpomněli při obracení listů ve školní a obecní kronice, zejména však, když našli své jméno v třídních výkazech.

Čas rychle ubíhal, stačili se zapsat do Pamětní knihy školy a od starosty obce převzít knížku „300 let školy v Líšnici“, ženy navíc kytičku jako dar obce a byl nejvyšší čas odebrat se k obědu do restaurace na Korýtkách.

Při dobrém jídle a veselém kláboseání setrvali do pozdních odpoledních hodin. Věřím, že si všichni odvezli pěkné vzpomínky na setkání s bývalými spolužáky, na naši školu i obec.

Uznání si zasluhuje nápad Zdeňka Rychlého věnovat každému z účastníků pěkný upomínkový list s fotografiemi školy, kostela a historického selského stavení a jmény všech žáků 1. třídy školního roku 1939 – 1940, ročníku, který musel nastoupit do protektorátní školy.

Volný čas

Kultura na rozmarné léto

Tento způsob léta zdá se mi poněkud... vlastně úplně normální. Slunce občas střídá bouřka, sekačky a cirkulárky dotváří atmosféru teplých víkendů, v pátek odpoledne si v sámošce v Mníšku špekáček nekoupíte... Prostě léto, jak má být a na jaké jsme se těšili. Užijte si ho venku a až vás to grilování, natírání a zahradničení přestane bavit, vyrazte někam za kulturou. Stačí vyjet za humna, nějaké to představení, koncert nebo letniák určitě objevíte. Abyste měli hledání kulturních zážitků jednodušší, našli jsme pro vás pár tipů na zajímavé letní akce. Na některé můžete dojít krásnou procházkou nebo si vyrazit na kole a to se vyplatí! Léto budíž pochváleno.

Připravil: Tomáš Fiala

Hudba

Dobré ráno blues band

13. 7. 2023 od 19:00, Club kino Černošice

Česko-americké bluesové trio tvoří kytarista Vít Kopecký, bubeník Vladislav Sosna a hráč na foukací hramoniku Brynn Stephens. Od roku 2012 se prokonzertovali celou Evropou a jejich poslední album patří mezi nejprodávanější bluesové nahrávky u nás. Stojí za to je vidět naživo, zvlášť když koncert proběhne v příjemné zahrádce černošického Club kina.

P. S. Když bude pršet, budeme uvnitř.

Barokní fanfáry

11. 8. 2023 od 19:30, kostel Nejsvětější Trojice v Dobříši

Nádherný zvuk trubky a houslí ve spojení s majestátní varhanní hudbou a autorskými texty rozezní vše, co je v nás dobré. Účinkují: Miroslav Smrčka – trubka, Václav Uhlíř – varhany, Jaroslav Svěcený – housle, Zdeňka Volencová Žadníková – autorské básně. Koncert probíhá v rámci Festivalu hudby Dobříš.

BRONFEST 2023

(aneb Všechno je country)

19. 8. 2023 od 15:00, Amfiteátr restaurace U Káji Mařika, Mníšek pod Brdy

Už 8. ročník malého, ale o to příjemnějšího festivalu pořádá frontman kapely Blaženka Broněk Příbyla. Blaženka hrát nebude, ale jinak jsou jména účinkujících opravdu hvězdná: Ivo Viktorin Trio (15:00),

Žalman & spol. (16:30), Irish Dew (18:00) a nakonec Robert Křesťan & Druhá tráva (19:30). Lepší sestavu folku & country na jednom místě prostě nenajdete.

Nezmaři slaví 45 let

24. 8. 2023 od 19:00, Kulturní středisko U Koruny, Praha Radošín

Nově zrekonstruované a rozšířené kulturně komunitní centrum Koruna přivítá legendární kapelu Nezmaři, která letos slaví 45 let působení na hudební scéně. Takže pokud si chcete zazpívat Ráno bylo stejný, Bodláky ve vlasech nebo Písek a desítky dalších nezmařích hitů, máte jedinečnou příležitost. Koncert proběhne venku na Fajnovém dvoře, v případě deště ve Velkém sále. A pozor, pokud vstupenky objednáte do 16. 8., dostanete slevu.

Divadlo

Caveman

14. 7. 2023 od 20:00, Lesní divadlo Skal-
ka - Nové Podlesí u Příbrami

Máte chuť se rozesmát až k slzám? Přijďte se podívat na slavnou one-man show o tom, co dělá muže mužem a ženu ženou, o rozdílech mezi námi, o lásce, partnerství a vtipně utajených kvalitách obou pohlaví. Komedii proslavil Jaroslav Dušek, v současném nastudování režisérem Patrikem Hartlem uvidíte v hlavní roli buď Honzu Holíka nebo Jakuba Slacha.

Balada pro banditu

22. 8. 2023 od 20:00, Státní zámek
Břežnice

Příběh Nikoly Šuhaje loupežníka, inspirovaný románem Ivana Olbrachta, se dočkal jevištní muzikálové verze v 70. letech v brněnském Divadle na provázku, v roce 1978 byl podle této divadelní hry natočen stejnojmenný film. Od té doby stačili Nikola, jeho láska Eržika, Mageri, zbojníci, četníci a další hrdinové příběhu získat nesmrtelnost a písně nesmazatelně zlidovět. Pojďte si je užít pod širým nebem přímo na nádvoří březnického zámku a s živou kapelou.

Kino

Můžem i s mužem

5. 8. 2023 od 21:00, Letní kino Nový Knín

Filmová verze komedie vznikla na motivy divadelní hry, na kterou si v Česku koupilo vstupenku více než 250 000 diváků. Čtyři kamarádky v nejlepších letech (Jitka Sedláčková, Vanda Hybnerová, Kateřina Hrachovcová, Dáša Zázvůrková) se sejdou na oslavě Martiných narozenin v tajemném bytě, kde se setkávají s úplně cizími lidmi. Během mejdanu odhalují své nehlubší touhy a rozhodnou se je začít naplňovat. To vše v režii Vandy Hybnerové. Co dodat? Snad jen: do 15 let nevhodné.

Spolu

6. 8. 2023 od 21:00, Letní kino Nový Knín

Po rozchodu s přítelem se Tereza vrací domů ke své mámě a bratrovi Michalovi do domácnosti, ve které se ani po letech vůbec nic nezměnilo. A rozhodne se vzít změnu do svých rukou. Tragikomedie nabízí pohled do chodu rodiny, kde se láska nerozdává rovnoměrně a kde není zvykem svěřovat se a mluvit

otevřeně o problémech. Přesto nejde o těžké drama, ale o film, který i v dramatických situacích dokáže najít humor a naději. Součástí promítání filmu bude také beseda s režisérem a producentem Davidem Laňkou a promítání krátkého filmu LOVCI, na kterém se podílela i Stanislava Kudrnová, obyvatelka Malé Hraštic. Jak? To se dozvíte na besedě.

Kocour v botách: Poslední přání

23. 8. 2023 od 20:30, Anglický park
u dobříšského zámku

Když máte k dispozici devět životů, tak vám na tom, že tu a tam něco odskáčete, vůbec nezáleží, zvlášť když jste legendární hrdina. Jenže co když jste právě přišel o osmý život a zbývá vám jen ten jeden poslední... Dějem, akcí i vtipy našlapaný animák zaručeně pobaví celou rodinu.

Výtvarné umění v akci

Sochařské symposium Cesta mramoru

17. 7. – 13. 8. 2023, Dobřichovice -
u lávky pro pěší

V 8. ročníku Cesty Mramoru se sejdou sochaři Kurt Gebauer, Pavel Charouzek, Matouš Háša a Elisabeth Habermannová. Tito umělci přijali pozvání na letošní ročník a jejich sochání můžete průběžně sledovat během července a srpna pod lávkou prof. Karla Lewita v Dobřichovicích. Vezměte kolo a přijďte se podívat, jak vznikají velkoprostorová umělecká díla z mramoru. Slavnostní vernisáž proběhne 13. 8. od 14:00.

Za kulturou na kole

Cyklobus Brdy: Dobřichovice – Mníšek pod Brdy – Kytín

K cestám (nejen) za kulturou využijte o víkendech Cyklobus Brdy.

Autobus s vlekem na jízdní kola vás pohodlně doveze například z Řitky do Dobřichovic, kde se můžete napojit na pohodovou cyklostezku podél Berounky. A zpět přes kopec se zase můžete nechat vyvézt.

Speciální linka Cyklobusu PID jezdí do 29. října 2023 v nepracovní dny po trase:

Dobřichovice, nádraží – Černolice – Řitka – Mníšek pod Brdy, náměstí, Kaple – Kytín, náves a zpět

z Dobřichovic (st. nádraží) vyjíždí v 8:30, 10:30, 12:30, 14:30 a 16:30

z Kytína vyjíždí v 9:25, 11:25, 13:25, 15:25, 17:25

Spoje linky navazují v Dobřichovicích na vlaky linky S7 (trať 171 Praha – Řevnice – Beroun) z obou směrů. Nástupní zastávka na zdejší nádraží je umístěna na parkovišti vedle nádražní budovy. Platí zde Tarif PID – v cyklobusu se jízdní kolo přepravuje za 20 Kč. Ve vlacích je nutné odbavit jízdní kolo jako spoluzavazadlo za 40 Kč.

Pohyb a senioři

Text: Mgr. Marie Krupičková, fyzioterapeutka

Autor/ka fotografie: Yan Krukau

pexels.com/cs-cz/foto/stojici-fitness-cviceni-zivotni-styl-8436593

Zdravý pohyb i ve vyšším věku může zlepšit životní pohodu. Řada nemocí je jím ovlivnitelná. Tělesná aktivita působí blahodárně na kardiovaskulární systém, zvyšuje pevnost kostí a zlepšuje metabolismus - snižuje hladinu cukru v krvi a ovlivňuje cholesterol. Bolesti zad, kloubů a svalů jsou s pohybem propojeny nejvíce. Pohyb má pozitivní vliv i na spánek a zmírňuje deprese. Nevěříte?

Hlavním cílem cvičení pro seniory je zlepšení celkové fyzické i psychické kondice a redukce bolestí pohybového aparátu. Nemělo by se jednat o velké fyzické výkony, ale důraz by měl být na správné držení těla, harmonii a zlepšení celkové pohyblivosti kloubů a páteře.

Výběr druhu pohybu by měl odpovídat věku a aktuálnímu zdravotnímu stavu. Je třeba dát tělu i dostatek prostoru na regeneraci. Při návratu k pohybu po delší pauze nebo v případě, že jsou přítomny chronické nemoci, je dobré být pod dohledem lékaře. Každý pohyb se počítá a každému člověku vyhovuje něco trochu jiného. Pro seniory je například nezbytné cvičení rovnováhy, neboť dobrá rovnováha snižuje riziko pádů a pomáhá odstraňovat bolesti svalů a kloubů. Vhodné je i cvičení na zlepšení funkce chodidel, podporu klenby a kompenzaci vybočených palců. Cvičení je nutné individuálně přizpůsobovat schopnostem každého seniora zvlášť.

Velmi důležitá je aerobní aktivita při které pracují svaly za přítomnosti kyslíku. Je to například chůze, nám nejpřirozenější pohyb, nebo jízda na kole nebo rotopedu, plavání či běžkování. Při zhoršené rovnováze mohou pomoci při chůzi hůlky, které odlehčí také nohám. Aerobní cvičení zlepšuje kondici srdce a plic, snižuje krevní tlak a tepovou frekvenci, snižuje celkový cholesterol a spaluje v těle tuk.

Speciální pozornost si zaslouží protažení zkrácených svalů a posílení těch oslabených, aby se zabránilo špatnému držení těla a omezování rozsahu pohybu v kloubech. S tímto konceptem pracuje zdravotní cvičení, jóga, taiči, tanec a další.

Častou překážkou v pohybu, a to v každém věku, je bolest, kvůli které lidé omezují své aktivity. Postupně se z toho může stát začarovaný kruh, protože se pohybu vyhýbají a tím dochází k dalšímu zhoršování bolestí způsobených ochabováním svalů a nedostatkem pohybu. Bolest není dobré podceňovat a přemáhat a v těchto případech by měli pomoci fyzioterapeuté, trenéři a samozřejmě lékaři.

Každou středu od 10.00 můžete přijít na lekci pro Seniory pod vedením fyzioterapeutky. Místo Zrození k pohybu (Ke škole 1389, Mníšek pod Brdy, www.zrozenikpohybu.cz) nebo si můžete domluvit individuální přístup.

Kontakt: Mgr. Marie Krupičková
732557939

Cestování s Vilinou

Přejít Pyreneje? To je výzva! (2. část)

KDO JE VILMA?

Vilmu Tůmovou můžete potkat na toulkách po okolí Líšnice s výmarským ohařem Ruby. Bez pohybu a přírody si neumí svůj život představit. Když čas dovolí, putuje českou krajinou, ale ráda nakoukne i za humna kdekoli po světě. Nesnáze na cestě řeší s humorem sobě vlastním. A nově sdílí své zážitky i na blogu vilminyvilomeniny.cz

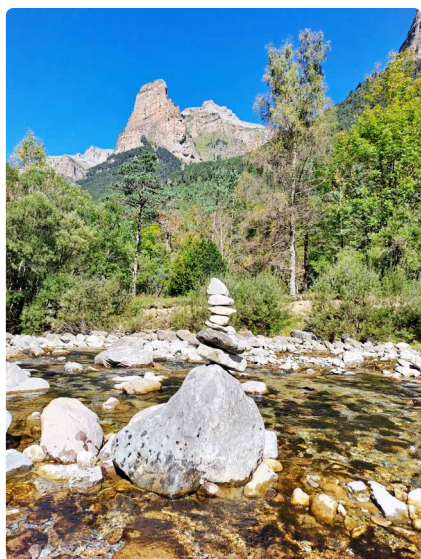
V minulém vydání zpravodaje jsme se vydali s naší líšnickou cestovatelkou Vilinou zdolávat Pyreneje. Opustili jsme ji ve chvíli, kdy do konce výpravy zbývalo ještě 11 dní. Vilma hledala ztracenou ponožku a toužila pozřít i něco jiného než čínskou polévku z vlastních zásob. Čelila také noční lavině kamení. Zdaleka to nebylo poslední dobrodružství této cesty...

15.9.2022 čtvrtek

Dobrá zpráva, ponožkožrout mi vrátil ponožku a přežila jsem. Vstávám do tmy a vycházím s čelovkou. Ne, že by se mi chtělo, ale po druhé hodině mají přijít bouřky a mě čeká namáhavý šestihodinový výstup do výšky 2045 m. Za hodinu se rozednívá, s radostí polykám kilometry i výškové metry. Už je to taková samozřejmost, že se každý den na cestu těším. Kolem mne se rozlévá ovčí moře, než dorazím k avizovanému jezírku pod horou Ezkaurre. Z jezírka je vyschlá louže a kde je značka? To nemyslí vážně, že polezu po skále? Pomalu šplhám, metr po metru, břichem přitisknutá ke stěně, hlídám si vždy tři body, které se jistí navzájem. Nahore jsem psychicky úplně vyšťavená.

Sejít dolů do kempu v Zurize je leg-

race a stane se zázrak! Vaří!!! Objednávám si celé menu, salát, rybu, zákusek a pivo. Po týdnu s čínskou polévkou je to mana nebeská. Dnes se mi už nikam nechce, udělám si zero day. Bydlím na sdíleném pokoji, čímž se rozumí 40 postelí a já. Pod horkou sprchou rozpouštím únavu a stres.

Odpoledne posedávám u říčky, slunce hřeje do zad a čuším na tu krásu kolem. Spím na palandě pod střešním oknem, a několikrát za noc vstanu, abych se ujistila miliony hvězd nad hlavou.

16,5 km, 1200 m převýšení

16.9.2022 pátek

Vstávám až po osmé a nikam nespěchám. Jako jediný host si objednavám k snídani vajíčka, tousty, i kávička a zákusek bude. Pak vykročit do slunce, kamínky křupají pod nohama a cesta ubíhá. Ze všech stran dotírají horské štíty a člověk je jednoduše šťastný. Šlapu do prudkého kopce, hory kolem mi berou dech. To samé zase dolů, a začínají se objevovat turisté. Jedna paní mi dokonce chválí angličtinu. Je hodná.

Po páté se blížím k malé noclehárně a kdo tam nestojí? Gary a Dinny? Vždyť zůstali za mnou! Včera si cestu zkrátili, když obešli ten obtížný úsek. Dochází nás další děvče, Vilemína z Nizozemí. Vilma a Vilemína, to půjde dohromady. Dinny s Garym mi nabízejí místo na nocovišti, ale jelikož se Gary pochlubil, že chrápe, s díky odmítám. Před námi se rozprostírá náhorní planina, skrz

kteřou meandruje říčka. Sbíháme s Vilemínou k vodě, už už začínám stavět stan, když k nám přicházejí dva mladí lidé a upozorňují, že jsme v národním parku a stan tu můžeme postavit až po setmění. Všechno cpu zpátky do batohu, a ještě kus cesty pokračujeme. Než uvaříme a umyjeme se v horském pramínku, je tma. Spíme ve výšce 1600 m, dnes teplo nebude.

22 km, 1170 m převýšení

17.9.2022 sobota

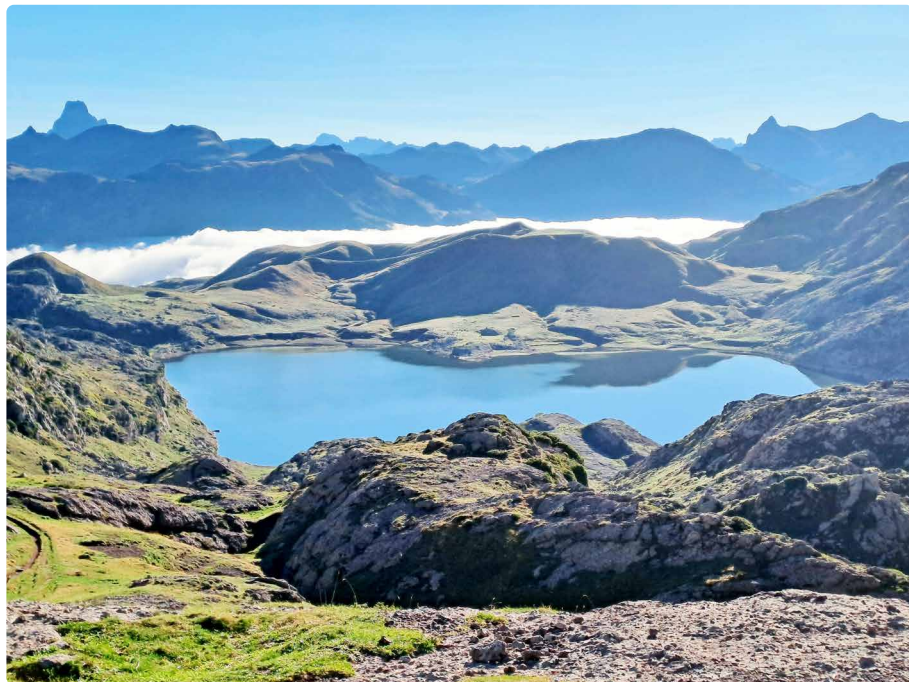
V noci jsem sice spala jen v prádle, ale ledviny jsem si postupně zabalila do šátku a legín. A stejně to nebyla žádná hitparáda. V sedm ráno je pořád tma, ale vstávat se musí. K snídani hrst chlorelly a rozinek a těším se na sváču u jezera. Vyrážím v péřovce a mrzí mne, že mám rukavice vespod batohu.

Po necelých dvou hodinách se otevírá pohádková scenerie. Průzračně modré jezero leží v dušných mraků a kolem se špičatí mohutné horské štíty. Sedím na kopci, jím sýr, šunku s polystyrenem a pozoruji pobíhající piskající sviště. Scházím ze značky a sestupuji k vodě. Musím si aspoň sáhnout.

Pak už metu pět hodin v kuse do Candanchú, aby mi Gary s Dinny neutekli, jelikož si ráno přivstali. Candanchú je místní Špindl, je sobota a proti mně se valí davy turistů. Těším se na oběd a opět přichází zklamání. Všechno zavřené, pusto, mrtvo. Všimnu si malého baru s židličkami na terase. Není zamčeno a už se na mě směje milá paní a anglicky mě ujišťuje, že mají otevřeno. V jídelním lístku toho moc není, ale nabízí maso a salát. Cokoliv! Přináší talíř plný výborného salátu, obložený malými vepřovými steaky, volským okem a hranolkami. Jsem na vrcholu blaha, jak málo člověku stačí. Završím vše dortem a kávou, když do dveří vstoupí Gary a Dinny. Koukáme na sebe nevěřícně, nechápeme, jak jsem se dostala před ně. Oni si objednávají a já vyrážím napřed. Bar, který zel prázdnotou, je narvaný lidmi. A hele, na sloupku je mušlička, znamení, že i tudy vede cesta do Santiaga de Compostello.

Začínám stoupat k jezeru ve výšce 2200 m, ale spát chci níž, nemusela bych zimou vydržet. Kempuji u potůčku s kaskádami a jezírky. Dnes bude k dispozici i ledový bazén.

21 km, 850 m převýšení

18.9.2022 neděle

V noci mě budí kroky a funění za stanem. Srdnatě se jdu podívat a ona to stračena. Asi jsem jí obsadila flek. Díky ní ale vidím nebe plné zářících hvězd.

Večer jsem si přilehla trubičku k vaku na vodu a ráno mám ve stanu louži, v ní mokrá batoh a kus spacáku. K snídani zase jenom chlorela a rozinky. Odměna bude až na kopci za dvě a půl hodiny. Kolem mne sviští svišti a když se vydrápu k jezeru, piknikují tu mraky lidí a stanů jak v kempu. Najím se, vysuším stan i věci a frčím z kopce do Formigalu. Je mi jasné, že kamarády už nepotkám, mám náskok několika hodin. Proti mně se vleče potetovaný motorkář celý v kůži s podsaditým pitbullem a než se naděju, už se vracejí. Pejškovi se asi líbím, udělá hop a opře své zablácené tlapy o můj bok. Abych nevypadala blbě, rozběhne se a obtiskne mi i ten druhý. Je fakt, že už moc nevoním, ale na dálku to nebylo poznat. Teď už jsem homeless se vším všudy. A páníček?

Cesta do Sallent de Gállego je jedna velká silniční nuda. Zkouším stopovat a jakmile se obrátím k prvnímu autu obličejem, zašlápnou brzdu a už se vezu. Milí Holanďané s pejskem mě vysazují v centru, ušetřila jsem dvě hodiny chůze. Rozhlížím se po hospodě.... Dinny a Gary??? Objímáme se, a nechápeme. Včera zůstali ve městě a dnes to zase vzali zkratkou. Stačila vteřina a minuli jsme se. Městečko je plné otevřených restaurací, jenže my máme kliku na „ochotnou“ servírku, a na

jídlo čekáme hodinu. A to se Gary snaží mluvit španělsky.

Jelikož chci zítra přejít sedlo s děsivým jménem „Cuello del Infierno“, ve čtyři odpoledne pokračuji dál k chatě Respomuso. Cestu na pět hodin dávám za čtyři, ale šlapu jako stroj. Jakmile něco přijme hlava, tělo poslechne. Obráceně to bohužel nejde. Těsně po setmění vcházím do chaty. Červánky barví oblohu, pode mnou se leskne hladina jezera a v kuchyni akorát servírují večeři. Totálně vyčerpaná si dávám zaslouženou polévku a radlera. Dnes sdílím pokoj s dalšími 18 lidmi. To bude noc.

25 km, 1683 m převýšení

19.9.2022 pondělí

Dobře jsem se připravila. Prášek na spaní a ucpávky přehlušily koncert linouců se z hrdel některých pánů. Snídaně je skromná a po osmé už jsem na cestě. Dohání mě mladý kluk a hned se ke mně hrdě hlásí. Je to Paul z Paříže, z druhého dne mého putování. Naše trasy se tu jen protínají, on jde těžší variantu. Objímáme se, sdělujeme zážitky a jsme hloupě šťastní, že jsme se potkali. Poslední společné foto a v rauši ztrácím cestu. Než ji najdu, uplyne půl hodiny.

Pěšina vede údolím, přeskakuji potoky a říčky, kochám se vodopády. Stoupám úzkou stezkou po srázu plném hnědočerného kamení podobného lávě. Posledních pár desítek metrů do Pekelného krku (v překladu) je fakt pekelných. Nedivám se dolů a ručkuji po laně. Nahoře

mě čeká úchvatný pohled na horské štíty obklopující modré jezero. Potkávám další výletníky, je fajn vědět, že by moje tělo někdo našel.

Sestupuji opatrně krok za krokem, šotolina ujíždí pod nohama a pode mnou příkrý sráz končící ve vodě. Dnes ale nespěchám. Míjím jedno jezero za druhým, ze skal padají desítky vodopádů a mezi nimi se klikatí hádاتا potoků. Na chatě Bachimana se nacpu vajíčky se slaninou a peláším podél vodopádů do Baños de Panticosa. U průzračné tůně neodolám, odhazuji batoh i šaty a nořím se do ledové vody. Suším se na vyhřátém kameni, pozoruji pěníci se vlny, až se mi chce z té krásy brečet. Po šesté jsem na chatě Casa de Piedra, večeře je v osm. Raději se najím ze svých zásob a zalezu si na pokoj, kde jsem ke svému překvapení sama.

16,6 km, 783 m převýšení

20.9.2022 úterý

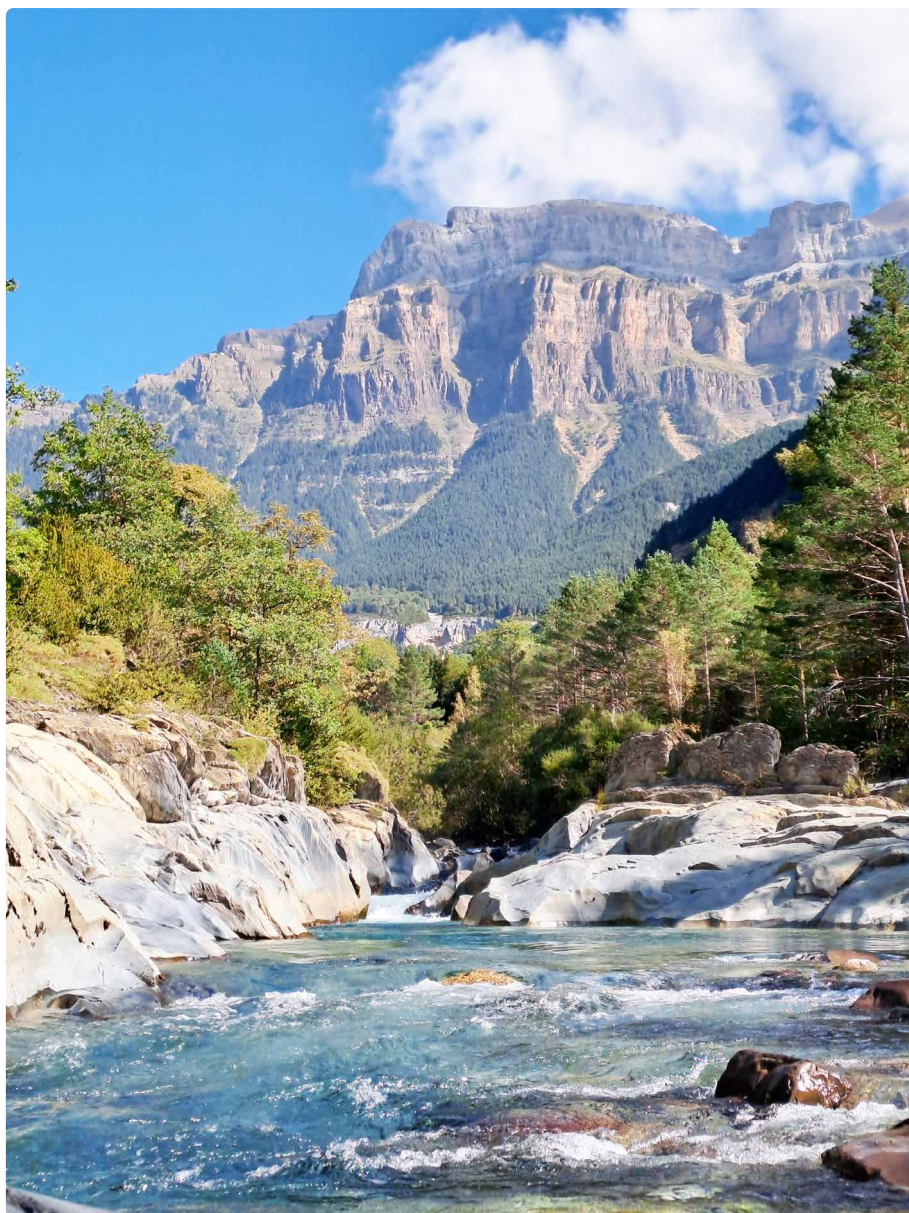
Ráno nás čeká královská snídaně, i když pan domácí zaspal. Dnes se šlape samo. Tělo je odpočaté a tisícovku nahoru vyběhnu ani nevím jak. Jenže mě se odtud vůbec nechce! Jak se mi dny krátí, snažím se zadržet čas. U jezera krmím rybičky zbytkem housky, u druhého stavím z kamínků pajduláka a pozoruji svišty.

Pak mi hoří za patami a v kempu de Bujaruelo jsem až v půl sedmé. Mé obavy, jak se z hor dostanu zpátky do Bilbao, rozptýlí paní recepční, když mi zjistí všechny spoje. Mám zase sdílený pokoj, ale je nás tu spousta. Když si zuju boty, je to běs. Žádný chlap tady na mě nemá. Ty ponožky budu muset vyhodit. Už jsem profík, prášek na spaní, super ucpávky a koncert může začít. Hlavu mám těsně pod střešním okýnkem a poslední co vidím, je černá obloha s tisíci světýlky hvězd.

24 km, 1034 m převýšení

21.9.2022 středa

Budí mě hlasitý prd pána pode mnou. Jde to chudák řešit na toaletu, jenže ta je umístěna uprostřed pokoje a místo dveří litačky. Vyrážím po bohaté snídani šest kiláků k dalšímu kempu, rychle stavím stan a dál jdu nalehko. Úplně se vznáším. Volím cestu kolem vodopádů. Samozřejmě neodolám a do jedné tůňky se ponořím. Na památku postavím obrovského trpaslíka a uháním dál.

Jelikož je Torla-Ordesa velice turistické místo, potkávám desítky lidí. Dnešní den je poslední v Pyrenejích, kochám se úchvatnými stolovými horami zbarvenými do oranžova a mrzí mne, že tam nahoru už nevylezu. Moc si přeju se sem vrátit a cestu dokončit. V kempu jsem před sedmou, začínám kuchtit večeři, když najednou uslyším za zády své jméno. Dinny a Gary??? Radostně se objímáme, zvu je na pivo. Sedíme, smějeme se, vyprávíme si a jsem rádi, že se máme.

37 km, 983 m převýšení

22.9.2022 čtvrtek

Noc pod stanem byla výživná a našťastí poslední. Mám na sobě úplně všechno kromě bundy. Bedra obtočená šátkem a vycpaná ručníkem a čepicí. Na dýchání jen štěrbinka a stejně se chlad proplazil do všech

částí těla. Jdu si dát horkou sprchu a po snídani sestupuji posledních 10 km do Torla-Ordesa. Hory se loučí slunečným počasím, které s dneškem končí.

Procházím si starobylé městečko na skále a zkouším najít hospodu, kde mají tapas. Prý ho musím ochutnat. Konečně, zastrčený malý bar, objednávám si, a dostávám bramborovou omeletu. Tak nějak jsem čekala víc, ale hlad je hlad. Vylepšuji si chuť posezením u kávy na dvorku malé kavárny. Sbíhám k nádraží, kde musím ještě přebalit batoh. Kde je pláštěnka na batoh? Asi mi vypadla cestou, a já se tak radovala, že jsem letos nic neztratila.

Autobus sjíždí klikatícími se silničkami do údolí, ohlídám se, dokud hory nezmizí z dohledu. V Sabiñánigu přestupuji a do Zaragozy přijíždím až v osm večer. Zaděšeně zjišťuji, že zítřejší odpolední bus do Bilbao je

obsazený. Jediný přímý spoj jede zítřka v deset, takže si Zaragozu neprohlédnu. Za tmy se dotrmácím do hostelu, ale město si ujít nenechám. Pan recepční mi pantomimou popisuje cestu do centra, snad trefím.

Je nádherný letní podvečer, lidé posedávají venku u sklenky vína. Po půl hodině přicházím k Bazilice del Pilar a zůstávám stát v úžasu nad její majestátností a krásou. Podle pověsti ji nechal postavit Svatý Jakub šířící ve Španělsku křesťanství. Na stropě jsou malby od Francesca Góji, ale ty uvidím snad někdy příště. Původně římské město bylo po roce 714 osídleno Araby, ale žili tu pohromadě i křesťané a Židé. Nejkrásnější ukázkou arabské architektury je palác Aljafería z 11. století. Včetně katedrály La Seo stojící na místě někdejší mešity, jejíž některé zdi se ještě dochovaly, patří mezi památky chráněné UNESCO. Chodím omámeně mezi vši tou nasvícenou krásou a doufám, že tu nejsem naposledy. Před jedenáctou jsem v hostelu, i když chvilku hledám tu správnou uličku a nejdou mi otevřít dveře. Noc se tváří klidně, než mě probudí hluk z vedlejšího pokoje. Hlasitá hádka, ječivý ženský hlas a cvaknutí mé kliky u dveří. Srdce se rozbuší, ještě že jsem zamčená.

24 km

23.9.2022 pátek

Ráno s hodinovým předstihem dorazím na autobusové nádraží. Tuším, že nalézt správné nástupiště bude problém. Cestou pozoruji vyprahlou smutnou krajinu a až před Bilbaem se začínají objevovat zelené lesy a kopce. Než dojdu na ubytko, jsou tři odpoledne. Na recepci dostanu kartu od pokoje, vlezu do výtahu, zmáčknu knoflík a nic. Chci ven, nejde to. Mačkám zvonek, ozve se cosi španělsky. Výtah zhasne. Na konci své cesty zemřu potupně ve výtahu? Nadskočím a výtah se otevře. Recepční mi zapomněla říct, že musím nejdřív přiložit kartu a pak zvolit patro.

V jemném dešti brouzdám po staré čtvrti. Jedla jsem v osm, jsou čtyři, žaludek žadoní. Chci konečně okusit tapas, ne jako včera. Volím dvě obložené pidi houstičky s trhaným masem a malé pivo. Což o to, dobré to je, ale stálo to sedm eur a hlad mám furt. Spraví to gyros u Turků. Ale proč mě ten kluk z kebabu honí? Jejda, můj mobil, díky. Uchozená padám v devět na palandu ve sdíleném pokoji.

24.9.2022 sobota

Ráno se v hostelu královsky nasnídám a v dešti vyrážím za kulturou do Guggenheimova muzea. Na modernu jsem nikdy moc nebyla, uvidím, jestli se to za ty roky změnilo. Samotná budova muzea evokuje blyštící se obrovskou loď a před ní stojí 20 m vysoký pes porostlý květinami. V prvním patře jsou různé skulptury, vše je to hravé a vtipné. Druhé patro je zavřené a ve třetím to přichází. Andy Warhol tu má dva obrazy, slibovaný Kupka tu není žádný. Černé plátno a dole bílý flek s názvem „Masťná skvrna“? Následují další podobné kousky, ale cítím velký posun. Dřív by mě to nasralo, teď mi cukají koutky, zvlášť když vidím lidi, jak si tu krásu fotografují z centimetrové vzdálenosti.

Omámená opouštím muzeum a vydávám se hledat svůj včerejší kebab. Vždyť to bylo tak jednoduché! Hustě prší, ale je teplo na křafasy. Odpoledne se schovávám

před deštěm do archeologického muzea. Zajímavá expozice, včetně 3D reality, kdy se plazím jeskyněmi a prozkoumávám starodávné malby na stěnách. Jsem tu úplně sama, až po dvou hodinách se objevují další dva zoufalci.

Kolem nábreží fandí zástupy lidí. Běží se tu mistrovství Evropy v triatlonu. Tak proto nebylo nikde volné ubytování! Při příjezdu do Španělska byl v Irunu festival, teď při odjezdu závod. Ještě koupit jídlo na cestu a procházkou zpátky do hostelu. Informace, že se letiště v Bilbau na noc zavírá, není zrovna příjemná, raději si přikoupím ještě jednu noc v hostelu, i když budu vstávat ve čtyři ráno. Recepční mě vyvádí z omylu. Nemají žádný volný pokoj a když se dívám na další možnosti ubytování, vše je od pěti tisíc výše. Začínám se bát, že budu muset strávit noc na ulici.

24 km

25.9.2022 neděle

Sedím v baru spojeném s recepcí a doufám, že mě tu nechají. Do

rána nezamhouřím oko a v půl páté se vypotácím do deště. Ulice nejsou kupodivu pusté. Většinou potkávám více či méně nametené mladé muže. Na zastávce se nás sejde asi dvacet a tradá na letiště. Po odbavení ihned usínám a vzbudím se akorát abych nastoupila do letadla.

Když se po dvou hodinách probírám v Mnichově, neumím si představit, že tu strávím dalších deset hodin. Spraví to silná káva, vlakem se přemísťuji do centra a jdu se kochat. Dav houstne, co se děje? Břeskna muzika se přibližuje. Oktoberfest??? Karma mě opět dohnala, a já si užívám den mezi tisíci lidmi. Vrátit se večer na letiště je hračka a teď už jen domů, zpátky do reality.

Celkem: 403 km

Za 13 dní v horách: 331 km

Průměr za den: 25,5 km

Převýšení celkem: 14 049 m

Převýšení za den: 1 080 m

Co musíte v létě stihnout

Milé děti, konečně jsou tu prázdniny a určitě máte spoustu věcí na práci. Říkala jsem si ale, že vám dám pár žabích úkolů, abyste nám přes to léto nezlenivěly. Tak schválně: kolik toho v létě stihnete?

☐ SPÁT POD STANEM

☐ VYJÍT NA HORU

☐ JÍT DO ZOO

☐ UDĚLAT SI PÍKNÍK

☐ HRÁT LETNÍ HRU S ČT-D

☐ KOUPAT SE V BAZÉNU

☐ KOUKAT SE NA HVĚZDY

☐ JET NA VÝLET VLAKEM

☐ VIDĚT VÝCHOD/ZÁPAD SLUNCE

☐ DLOUHO SPÁT

☐ VYROBIT SI ZMRZLINU

☐ GRILOVAT NA ZAHRADĚ

☐ POSTAVIT HRAD Z PÍSKU

☐ DÁT SI TETOVAČKY

☐ JÍT NA POUŤ

☐ USPOŘÁDAT MELOUNOVOU HOSTINU

☐ JEZDIT NA KOLE

☐ HLEDAT POKLAD

☐ SBÍRAT LETNÍ PLODY

☐ MALOVAT NA CHODNÍK

☐ ZAHRÁT SI VODNÍ BITVU

KUNČICKÁ.CZ

A můžete si to i obměnit podle toho, kde budete a co máte v plánu: místo stanu a bazénu se počítá i drsnější spaní pod širákem a koupání v rybníce, jako hora se počítá i rozhledna, místo hradu z písku si můžete postavit parádní domeček v lese a místo hry s ČT-D si třeba vést svůj prázdninový deník.

A nemusíte si vést jen deník. Skvělé jsou prázdninové seznamy přečtených knížek, shlédnutých filmů nebo třeba ochutnaných zmrzlin – tak kolik příchutí bude na seznamu? Já mám samozřejmě nejraději pistáciovou, pěkně zelenou... MŇAAAAM!

Tvořivé léto

V létě býváme nabití energií a chuť něco tvořit je na maximu. Pojdme se pustit do zvelebování našich bytů a domovů s hravými projekty, na které stačí skutečně jen chvilka a pár věcí, které se najdou téměř v každé domácnosti.

Text & foto: designérka Martina Krumphanslová, M ART studio a ateliér Chvadlène Madlène©

Závěs na květináč

Závěsné květináče jsou báječné dekorace do interiéru. Jsou praktické zejména tam, kde na parapetech i políčkách potřebujete místo, ale oživí i zatím prázdný a nudný kout. Skvělá volba nejen do interiéru, ale i na balkon nebo pod pergolu.

Potřeby:

- rezný provázek nebo šňůra
- nůžky
- květináč s rostlinou

Postup:

1. Z rezného provázku nebo šňůry nastříhejte 12 stejně dlouhých (ale opravdu dlouhých kousků) tkanic.
2. Tkanice přeložte na půl a svažte dohromady uzlem.

3. Rozevřete je a postupně svazujte vždy dvě sousední k sobě. Pěkně uzlík po uzlíku. Vznikne vám tak první řada závěsu.
4. Druhou řadu závěsu vytvoříte svázáním sousedních nesvázaných šňůr. Každou další řadu závěsného květináče vytvoříte střídáním šňůrek a svazováním uzlíky.
5. Poslední řadu vytvoříte tak, že uchopíte vždy 2 a 2 šňůry a svážete dohromady.
6. Do závěsu vložte květináč, změřte délku závěsu dle vaší potřeby a na konci zavažte ozdobným uzlem. Konce šňůr zastříhnete.

Skejťácká polička

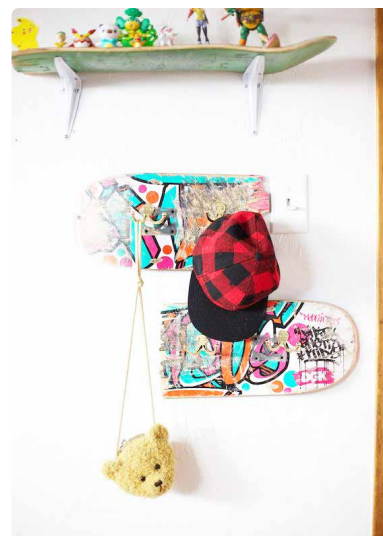
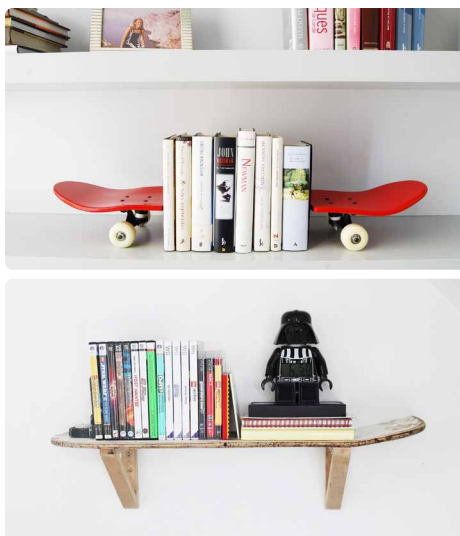
Touží vaše dospívající děti po vylepšeném pokoji? Třeba by je potěšila takhle polička ze starého skateboardu.

Potřeby:

- starý skateboard
- policové konzole
- hmoždinky
- vrtačka
- vruty

Postup netřeba vysvětlovat: přivrtíte konzole a máte hotovo. Zajímavé je použít starý skate i jako lavičku, zádržku na knihy, tabuli nebo věšák. Nechte se inspirovat třeba na Pinterestu!

Abstraktní obraz

Takový obraz zvládne doslova každý. Povolejte k tvoření i své ratolesti, bavít se bude celá rodina, na to vezměte... TUŠ! Nemusíte být hned špičkovým umělcem, abyste vytvořili originální dílo. Stačí když budete mít chuť do práce.

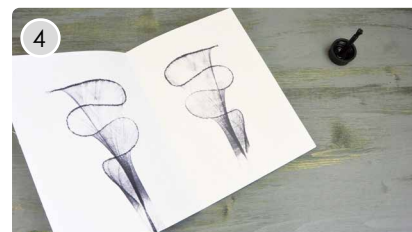
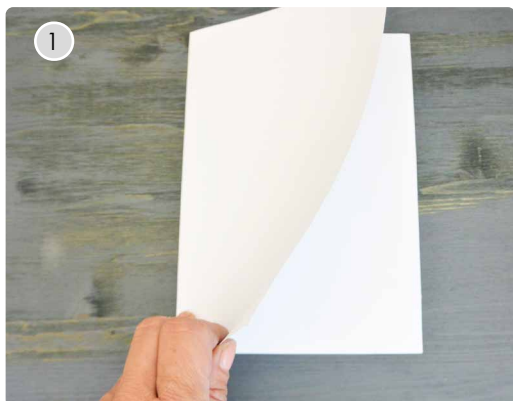
Potřeby:

- tuš (odstín je čistě na vašem výběru, nejčastěji se využívá tuš černá)
- příze, tkanička či provázek
- nůžky
- karton/ čtvrtka (rozměr je čistě na vašem výběru)
- rámeček na obraz (můžete volit s paspartou i bez)

Postup:

1. Karton nebo čtvrtku přeložte na polovinu.

2. Zamíchejte tuš v lahvičce, z příze odstříhnete kousek materiálu a namočte ji v tuši v lahvičce. Konec příze nemusíte v tuši namáčet, ten nechte volně viset přes čtvrtku.
3. Namočenou přízi opatrně stočte na jednu stranu přehnuté čtvrtky. Druhou stranu čtvrtky přehněte a pevně přitiskněte na stočenou přízi.
4. Jednou rukou pevně přidržíte čtvrtku, druhou lehce zatáhněte za konec příze a přízi vytáhněte. Obarvená nit umí vykreslit neuvěřitelné obrazy.
5. Obraz nechte uschnout. Zastříhnete ho, vložte do pasparty a rámu a vystavte na nejlepší místo!

Policejní okénko

Ze zpravodajství Policie ČR - KŘP Středočeského kraje pro okrsek PRAHA VENKOV-ZÁPAD vybíráme případy, o kterých je dobré vědět. Tentokrát jde hlavně o finanční podvody. Policie má jedinou radu: NEBUĎTE DŮVĚŘIVÍ A BUĎTE OBEZŘETNÍ!

Připravila: Dominika Rýparová

Ve Středočeském kraji řádí falešný bankér

V poslední době přibývá také případů týkajících se podvodů, kdy se neznámí pachatelé vydávají za pracovníky banky. Oběťmi jsou jak mladší, tak i starší osoby. Případy řeší vyšetřovatelé napříč celým krajem, respektive celou Českou republikou. Co však je společné? Oběti přichází o větší finanční částky, někdy ale bohužel i o celoživotní úspory. Někteří uvěřili známým legendám podvodníků a peníze si jdou půjčit. Ty pak vkládají do bitcoinů.

„Bankéř“ kontaktoval po půlce března 24letou ženu, které sdělil, že obdržel informaci o tom, že došlo pravděpodobně k úniku jejích osobních údajů. Údajně na pobočce banky je žena, která si žádá o úvěr na její osobu. Volající muž poškozené řekl, ať zůstane na telefonu kvůli přepojení na manažera bezpečnostní služby banky. Ten ji posléze poučil o dalších krocích, co bude muset udělat a že komunikace bude pokračovat pouze přes internetovou komunikační platformu, aby nedošlo k úniku dalších tajných informací. Žena se řídila všemi pokyny „bankéře“ a dle jeho instrukce šla do banky si požádat o úvěr ve výši téměř 500 tisíc korun. Tyto peníze pak na základě pokynu měla vložit do bitcoinů, což tak učinila. Totéž měla udělat znovu, tedy půjčit si další peníze, tentokrát u nebankovní společnosti. Žena opět poslechla

a půjčila si více než 100 tisíc korun. I tuto částku vložila do bitcoinů. Všechny tyto vložené peníze měly ženě přijít zpět na její účet.

Pokud Vás bude kontaktovat osoba vydávající se za pracovníka banky a bude Vám sdělovat informace o tom, že Vaše peníze jsou v ohrožení nebo že je potřeba si vzít úvěr a převádět peníze kamkoliv jinam – ZAVĚSTE! Ověřte si pak takové informace u Vašeho osobního bankéře. Pracovníci banky nikdy takto telefonicky s klienty nekomunikují, nikdy nepožadují provést takového transakce.

Naletěl na nabídku výhodného investování

Policisté se zabývají dalším případem podvodného jednání, kdy neznámý pachatel „útočí“ na osobu pod legendou „výhodného investování“. Hlavním cílem podvodníků je získat vzdálený přístup do Vašeho počítače či mobilního telefonu a přepsat si co nejvíce peněz. Nejlépe si na Vás vzít i úvěr.

Scénář takového rádoby výhodného investování vypadá tak nějak, že podvodník umístí na internet či sociální síť velice lákavou reklamu slibující zisk z vašich investovaných finančních prostředků. Důležité je poznamenat, že pachatelé využívají pro větší důvěryhodnost do svých reklam známé osobnosti či společnosti. Podvodníci využívají profesionálně vypadající investiční platformy, tudíž vše vypadá důvěryhodně. Pachatelům se daří ve velké míře a takových lidí, kteří se nechají nalákat rádoby výhodným investováním, je bohužel čím dál více.

Poškozeným je 47letý muž, který nedávno objevil na internetu reklamu s nabídkou možnosti investovat do známé energetické společnosti, kde vyplnil dotazník. Po nějaké době ho telefonicky kontaktoval muž vydávající se za poradce investiční společnosti a sdělil mu veškeré informace ohledně investování do konkrétních akcií. Posléze dle jejich domluvy mu falešný poradce zaslal na e-mailovou adresu odkazy na potřebné mobilní aplikace k zadání platebních příkazů. Zájemce o investování si stáhl aplikace, mezi nimiž byla i jedna umožňující vzdálený přístup do jeho mobilního tele-

fonu. Díky vzdálenému přístupu se pachatel dostal do jeho internetového bankovníctví, kde si požádal na jméno poškozeného o předem schválený úvěr ve výši 600 tisíc korun. Vyplacené peníze z půjčky, včetně dalšího finančního obnosu, který měl sedmačtyřicetiletý muž na účtu, si podvodník v několika platebních příkazech odeslal.

Důvěřivý poškozený přišel o více než 1 800 000 Kč.

Podvod při internetovém prodeji

Případů podvodného jednání na bazarových portálech neustále přibývá, ačkoliv je scénář prakticky stále stejný. Prodávající nabízí zboží, za které by rád utržil jím stanovenou částku. Následně je kontaktován podvodníkem, který se vydává za zájemce o jeho koupi.

Jedním z takových případů se zabývají v současné době i policisté z obvodního oddělení Revnice. Muže, který prodával hudební syntetizátor za 5 tisíc korun, kontaktoval podvodník vydávající se za ženu, která o nabízené zboží projevila zájem. Následně se domluvili na zaplacení, kdy podvodník poslal na e-mailovou adresu odkaz, na který poškozený klikl, vyplnil veškeré údaje k internetovému bankovníctví a v tu chvíli mu byla stržena částka přesahující 20 tisíc korun.

Pamatujte prosím, že ten, kdo prodává zboží, jste vy a ten, kdo je povinen zaplatit je kupující. Nikdy proto nevyplňujte žádné údaje z vaší platební karty, pokud vás kupující kontaktuje nebo zašle odkaz, kde údaje máte vyplnit. S největší pravděpodobností se jedná o dalšího podvodníka, jehož cílem je, aby vás okradl!

Ve všech třech případech hrozí pachateli trest odnětí svobody až na osm let, což není mnoho s ohledem na to, že mnozí přišli i o celoživotní úspory, které už nikdy neuvidí. Rada na závěr zní: všechno si vždy ověřte. Zkontrolujte doménu, zavolejte do své banky, nikdy nikomu neposkytujte své identifikační údaje nebo údaje o kartě a podobně. A pokud můžete, investujte do antivirového programu.

Rádi bychom Vás pozvali na plánované akce v letní sezóně 2023.

LETNÍ PROGRAM

Osada Spálený Mlýn

Obnova hřiště

Kdy: 1. 7. 2023

Kde: Hřiště u rybníku, Osada Spálený Mlýn

Večerní promítání - Galapágy

Kdy: 15. 7. 2023, 21:00

Kde: Hřiště u rybníku, Osada Spálený Mlýn

Dětský den

Kdy: 26. 8. 2023, 10:00

Kde: Hřiště u rybníku, Osada Spálený Mlýn

Garážový jarmark

Kdy: září (bude upřesněno)

Kde: Osada Spálený Mlýn

Rozloučení s létem

Kdy: 30. 9. 2023, 18:00

Kde: Ohniště u manželů Kulhánkových, Osada Spálený Mlýn

Těšíme se na viděnou,
výbor Osada Spálený mlýn, z.s.

Hledáme posily pro Líšnický zpravodaj

Píšete?
Fotíte? Kreslíte?
Máte dobré nápady?
Zajímavé kontakty?
Chcete si vyzkoušet, jak se
dělají noviny?

Ozvěte se nám!
zpravodaj@obecclisnice.eu

Pro každého od 12 klidně do 120 let se u nás něco najde.

RE/MAX prodává nejvíce realit na světě.

RE/MAX
Horizont

**Realitní služby,
jaké si přejete.**

Jaroslav Pýcha

Váš certifikovaný realitní makléř

jaroslav.pycha@re-max.cz

☎ 722 490 490

Více o mně na www.jaroslavpycha.cz

TĚŠÍM SE NA SPOLUPRÁCI

inzerce

Miluji knihy, které vás rozberečí už na prvé stránce. Ted' čtu ... (viz tajenku).					ČISTĚNÝ VODOU	CHAPLINOVA MANŽELKA	MOŽNO	INICIÁLY ZPĚVÁKA HAVELKY	ZÁPASNÍK S BYKY	POMŮCKA: AMON ATA, BLOONA	DŘINA (zastarale)	OFOUK-NUTÍ	MATŮV KUMPÁN	1. DÍL TAJENKY	OBYVATEL CHILLE
				POŠKOZENÍ LESA						ROSTLINA S VELKÝMI LISTY					
				MARNO-TRATNÍCI						AVANTÝRA					
				LOKANÉ											
	OBYVATEL ČÁSTI ČR	3. DÍL TAJENKY	HOLENKU					TÁPAJÍCÍ ČLOVĚK							
			SIBÍŘSKÝ VELETOK					UMĚLÉ VLÁKNO							
LESNÍ OVOCE							PĚKNÁ MÍSTNOST							INICIÁLY LANCASTERA SPORT	
							SUDO-KOPYTNÍK								
OJEŽDĚNÝ						SEDAČÍ UMYVADLO						SPODKY NÁDOB			
						RUŠIT STEHY						ŠKUBANÝ			
MUŽSKÉ JMÉNO					LETEC						DRUH DESTILÁTU				
					SLOTA						NÁTĚLNÍKY				
KÓD ANTARKTIDY				MÍNĚNÍ						VZDOR					DESPOTA
				RUSKÉ PEČIVO						MALÁ ZRNA					
SLOVENSKY „VE“			NÁSTU-PISTĚ						PODRAZIT						
			SLAVNOST KOVBOJŮ						TÝKY						
OBYVATEL SVĚTA-DÍLU								TROJČLENY							
								HORKÉ KRAJINY							
ČÁSTEČNĚ ZORAT							SLABÝ							POLNÍ MÍRA	
							MOČÁLY							DRUHÁ TRÁVA	
	NĚKDO					LOVECKÝ PES							MUŽSKÉ JMÉNO		
	VELUR					ÚSTNÍ VÝMĚŠEK							ČÁST VĚTY		
ČÁST ŠVU					STROFA						ZAÚPĚNÍ				
					DRUŽINA						KVĚTEN-STVÍ TRAV				
VYSOKÁ KARTA				PĚŘEJE						ŠALBA					ASIAT
				SLOVENSKÉ MĚSTO						DRUH SPORTU					
MOJI			JASY						NAPADAT ZOBÁKEM						
			DIVADELNÍ ZÁVĚS						KONČINA						
PATŘÍČÍ ILONĚ								VÁZANKA							
								ŠKEMRATI							
PLACHTY CÍRKUSOVÝCH STANŮ							OBLNINA							MLÁDKOVY INICIÁLY ZRUŠENÍ POLOŽEK	
							OP								
	STUPNĚ RYCHLOSTI	TAMTA				PRIMITIVNÍ ZBRANĚ						LYŽE			
		LÍČ MINCE				SOUČÁST STŘECHY						PRUDKÝ ÚDER			
ASIJSKÝ STROMOVÝ SAVEC					LIDOVÉ ODĚVY										
					POZICE NA KOLENOU						SLOH				
											EGYPTSKÝ BŮH				
BIBLICKÁ PRAMĚTI LIDSTVA				MALAJSKÁ DYKA					TAM (básnický)					SEKNOUT	SLOVENSKY „JAK“
				STĚNY					KOŘISTIT						
SPZ MĚLNÍKA			PŘERAZIT							ČESKÝ PÍSNIČKAŘ					
			PRIMÁT							ZNAČKA RADIA					
2. DÍL TAJENKY															
ROSOL						KOV						A SICE			

Krásné prázdniny vám přejí učitelé i žáci ZŠ Lišnice, školní rok 2022/23

WWW.SRBA.CZ

Již od roku 1991 jsme
Vaším spolehlivým
servisem a prodejcem

Zastupujeme značky:

Alfa Romeo

Fiat

Fiat Professional

Jeep

Opel

Volvo

**VYBÍREJTE ONLINE ODKUDKOLIV
ZAMILUJTE SE V JÍLOVIŠTI A MODŘANECH.**

Srba®
SERVIS
ZALOŽENO 1991